

دوره نهم تقنینیه

جلسه ۱۳۹

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات ابل از دستور)

۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۱۲ - ۱۹ محرم ۱۳۵۲

شماره مسلسل : ۵۵۷

قیمت اشتراک } سالنامه
داخه ۷۵ ریال
خارجه ۱۰۰ ریال
تک شماره : دو ریال

مطبعه مجلس

پس

۱ * (۱۹ محرم ۱۳۵۲)

اطلاع مشترکین محترم

بر حسب تصمیم هیئت محترم رایسه مجلس شورای ملی برای اینکه مجله صورت مشروح مذاکرات مجلس برای عموم مراجعه کنندگان محترم جامع و مفیدتر باشد از آغاز نهمین دوره تقنینیه قوانین قضائی مشوبه کیس-یون محترم عدلیه مجلس شورای ملی هم که جنبه رسمی و قانونی دارد در مجله مذکور طبع و نشر میگردد که بطور کلی در آخر نهمین گردش تقنینیه مجموعه از کلیه قوانین مشوب اعم از قضائی و غیر قضائی در دسترس مشترکین محترم خواهد بود.

و نیز از آغاز نهمین دوره تقنینیه در قیمت اشتراک مجله تخفیف داده شده و برای یکسال در داخله ۲۵ ریال و در خارجه ۱۰۰ ریال مقرر گردیده است.

نیم قانون بودجه کل ملکین
به بد - ختم چاپ

شکلیل گردید

منشی (قرائت نمودند) * *

ده شود که مطالب پیش من مکتوب
به طبعه است در این بودجه مقداری
تصریح کرده اند که صرف تکمیل مؤسسه
و این را عطف بسابق کرده اند معلوم
سابق چنانکه همه آقایان خاطر داریم
مذاق عایدات صرف نقائص مطبوعه شود
نم اداره میباشند یک توضیح کاملی
طبعه چه بود و چه میزان از آسار رفع
نقائص در نظر اداره میباشند است
ها را رفع کنند این اول. مطلب دوم
است برای کتابخانه چنانچه باز خاطر

ن آذر ماه ۱۳۰۵

دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

- جیبی - طباطبائی روبردی - موثر -

قرام - اصری - سگوند

دیوانه گن بی اجازه - اذیان: مرتضی قلیخان یات - اسفندیاری - یونس آقاوهاب زاده - آقا رضا مهدوی - شریعت زاده *

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه بیست و چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۱۲ هـ (۱۹ مرداد ۱۳۵۲)

فهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) شور و تصویب بودجه ۱۳۱۲ مجلس شورای ملی
- ۳) تقدیم لایحه قرارداد مربوط به بنای جنوب از طرف آقای وزیر مال
- ۴) بقیه شور لایحه متمم قانون بودجه کل ملیکی
- ۵) موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید)

صورت مجلس روز پنجشنبه بیست و یکم اردیبهشت را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - بنده قبل از دستور عرض داشتم .

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (گفته شد -

خیر) صورت مجلس تصویب شد .

۲- شور و تصویب بودجه ۱۳۱۲ مجلس شورای ملی

رئیس - بودجه یکساله ۱۳۱۲ مجلس شورای ملی

م مطرح است . مذاکره در کلیات است . آقای اورنگ

اورنگ - بنده راجع به بودجه مجلس شورای ملی دو

سه سوال دارم و میل دارم که برای هر یک از آنها توضیح

و جواب راقی داده شود که مطالب پیش من مکشوف باشد . اولاً راجع به مبلغه است در این بودجه مقداری از حاصل عایدات را تصریح کرده اند که صرف تکمیل بودجه مبلغه خواهد شد و این را عطف به سابق کرده اند معلوم می شود که در سال سابق چنانکه همه آقایان خاطر دارم قانونی گذشت که اضافه عایدات صرف تقاضای مبلغه شود این را اولاً خواستم اداره مباشرت بک توضیح کاملی بدهند که تقاضای مبلغه چه بود و چه میزان از آن ارفع شده و در آیه چه تقاضای در نظر اداره مباشرت است چطور میخواهد آنها را ارفع کند این اول . مطالب دوم راجع به خرید کتب است برای کتابخانه چنانچه باز خاطر

عین مذاکرات مشروح - یزدهمین جلسه از دوره نهم تقنینیه (مطابق قانون ۱۳۰۵)

دارای تند نویسی و تحریر صورت مجلس

تند نویسی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خواندم شده :

غائبین و اجازه - آقایان : حیدری - دکتر امیرانم - طباطبائی و کیلی - طهرانی - حبیبی - طباطبائی روحپردي - مؤلف - قوام - باصری - سگوند

دوران کنونی اجازه - آقایان : مرتضی قلیخان بیان - اصفهانی - یونس آقاوهاب زاده - آقا رضا مهدوی - شریعت زاده

آلمان باوجه و مسوول است چهار سال پنج سال است که این معنی در بودجه هست بدون اینکه ما مستحضر شده باشیم که در این سنین گذشته برای کتاب خانه چه کتابهایی تهیه شده و یا برای تهیه کتاب برای کتابخانه چه کیفیت درصدد مستزبان راه من پول دارم و همچنین سایر رفقا پول دارند که از طرف اداره وزارت است بوضع کلی داده شود که به بیقیمت اداره مباشرت چه طریقی برای ابتکار انتخاب کرده اند و کتابخانه در سنین گذشته چه کتابهایی را اضافه کرده است و در سال جاری هم در صدد اضافه چه قسم از کتب است این مطلب دوم مسأله سوم هم راجع باعتباری است که در این بودجه پیش بینی شده است عین عبارت این است اعتبار برای اضافات و ترفیحات قمره ۲ و ۳ مطابق تقصیص کیسین ترفیحات مجلس از آغاز سال ۱۳۱۲ بنده در ابتدا که این جمله را اینجا ملاحظه کردم متوجه شدم که ترفیحات يك امري است اداری و کاملاً این معنی بایستی در تحت مراقبت مقام ریاست باشد و با این عبارت که اینجا نوشته شده است بنظر من از موضوع خارج است حالا البته اگر صلاح این بوده است بنده عرضی ندارم ولی خواستم بدان وضیعت این کیسین ترفیحات و وضیعت ترفیحات و دادن و ندادن چه کیفیت است این را خواستم توضیح بدهند (بیرزا یاس - با رئیس است) بنده هم از همان مقام این توضیح را طلبیدم و پول دارم از طرف ایشان توضیحی داده شود و من بیایم این مطلب را

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

آقای کیخسرو - سه سئوالی که فرمودند اول راجع به طبعه بود هم طوری که خاطر آقایان مستحضر است در ضمن بودجه ۱۳۱۱ بصره تصویب شد که از آغاز ۱۳۱۰ تا ۹ سال فاضل عابدات مطبعه بصرف تکمیل خود مطبعه برسد و ما تاگزیر بودیم در ضمن این بودجه هم تذکر بدهیم و اما سئوالی که فرمودند حوالی از چه قبیل است وجه چور تأمین معهود البته حوالی را ما نمیتوانیم بطور تکمیل

از اینجاچه ما در حدود آنچه که مطمئناً میتوانستیم این سئالی بدهیم سفارش داده ایم و البته بعد از آنکه پول برسد اداره مباشرت مجلس حوالی دیگر را سفارش خواهد داد قسمت دیگر راجع بکتابخانه است در اوائل امر يك اندازه اعتباری که مباشرت مجلس برای کتابخانه داشت کتب تهیه خرید و بعد ما متوجه شدیم که چون حال کتابخانه حال روزی نیست صرف نظر از آن کرد و فقط آن وجه اعتبارات را صرف کتب مقیده که عامه بتوانند از آنها استفاده کنند کرده است آن کتب هم دو قسم است یکی قسمت کتب است که در داخله طبع میشود و در داخله باید آنها را تحصیل کرد و یکقسمت دیگر از کتب خارج است که در حدود اعتبارات سهی کرده است که همیشه کتب مقیده را بخرد و تهیه میکند بنده نمیتوانم حالا رقم کتب را اینجا عرض کنم البته يك کار مشکلی است ولی آقایان میتوانند بهرست کتابخانه مراجعه کنند ولی بطور کلی اعداد کتب حاضر کتابخانه مجلس در حدود ۱۱ هزار جلد است راجع باعتبار اضافات که سؤال فرمودند همان قسمی که خودشان متوجه شدند و تذکر دادند البته این از مختصات مقام منبع ریاست است اما خودشان بیل و اراده خودشان نخواسته اند شخصاً دخالت در این کار نکنند در هیئت رایسه که بودجه مطرح شد پیشنهاد خود ایشان بود که کیسین ترفیعی باز شود بعد از آنکه تصویب شود از آقایان نمایندگانی که اداری باشند و اطلاعات واهی باین نسبتها داشته باشند انتخاب میکنند که بنشینند بسوابق اشخاص رسیدگی میکنند و هر تصویبی را که اتخاذ کردند مطابق آن اجراء شود (صحیح است)

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده اینجا در قسمت بود که بطور توضیح و تذکر میخواستم عرض کنم بکتابخانه را در جواب مذاکرات آقای اورنگ آقای ارباب فرمودند که بنده را قانع کردند ولی حالا در قسمتهای دیگر عرض میکنم اولاً

راجع بموضوع مطبعه که اینجا مطرح شد که سال گذشته بصره در لایحه بودجه مجلس گذاشتند برای تکمیل آن بنده مناسبانه با توسعه مطبعه مجلس شورای ملی مخالف هستم و عقیده بنده این است که تمام کارهای آزاد کارهایی که ممکن است اشخاص را در ملکیت بان مشغول کرد هم آنها را باید گذاشت در دسترس عامه که اشخاص بیایند سرمایه‌هایی که دارند بکار بیاندازند و مردم را مشغول کنند و همه آنها استفاده کنند مجلس شورای ملی بمقیده بنده روزی که در نظر گرفته است که مطبعه مهمی داشته باشد امروز شاید ملکیت ما مطالبی که خیلی اهمیت داشته باشد و رفع احتیاجات عامه را بکند وجود نداشته و این اقدام از نقطه نظر آن روز مقید بوده ولی امروز اینطور نیست يك مطابع بسیار مهمی در شهر طهران هست که بالاخره اینها هم بمقیده بنده باید کار بکنند و استفاده بدهند و مجلس شورای ملی هم باید يك مطبعه داشته باشد که رفع حوائج خودش را بکند اینکه ماداماً اعتبار بدهیم بمطبعه مجلس که اینرا يك مطبعه مهم و مفصل بکند بمقیده بنده اولاً سایر مطابع را از کار بیاندازد و این خوب نیست و ثانیاً اینکه مجلس شورای ملی مطبعه ای هیچوقت از روی اساس جمع و خرج نمیکند زیرا مثل يك فقر سرمایه دار نیست که پولش را بیاورد و بالاخره آخر سال محاسبه آترا در نظر بگیرد به بیند که جمع و خرج کرده است یا نه زیرا يك اعتباری داده میشود و بودجه‌اش هم بتصویب مجلس شورای ملی میرسد و در واقع از نقطه نظر احتیاجات است برای کار مجلس و البته باید هم باشد برای مجلس شورای ملی طبع لوازمی دارد احتیاجاتی دارد چون چند دلمه بنده در مجلس دیدم که این فکر بوده است که باید مطبعه را توسعه داد بالاخره از نقطه نظر تجاری در واقع يك مؤسسه را داشته باشد بنده کلیه با اینکه مجلس شورای ملی ما دولت در يك مؤسسه بکند ممکن است دیگران هم تاسیس کنند و از آن استفاده کنند با این اصل مخالفم مگر اینکه يك مؤسسه باشد که دیگران بتوانند تاسیس کنند عقیده بنده این است

که باید دولت يك، مؤسساتی مثل کارخانه قندسازی تاسیس کند و پس از آنکه تاسیس شد آنوقت سهام بفروشد و واگذار کنند بدست مردم که خود آنها اداره کنند و استفاده کنند زیرا خود مردم بهتر از دولت میتوانند از این مؤسسات استفاده کنند این تجربه شده است بمقیده بنده هر قدر (یکی از نمایندگان - دولتی نیست آقا) اجازه بفرمائید آقا بنده این عقیده ام است و هر کس مخالف است بیاید در اینجا اظهار کند بنده در اینجا صریحاً عرض میکنم من معتقد نیستم که مجلس شورای ملی بخواهد که مطبعه اش را آنقدر توسعه بدهد که تمام مطابع را فلج بکند و ضمناً هیچ در آخر سال جمع و خرجش معلوم نباشد بالاخره این مطبعه مجلس شورای ملی باید بقدر احتیاج خودش توسعه داشته باشد و الآن ما ممکن است که اعتبار بدهیم آنقدر مطبعه مجلس شورای ملی توسعه پیدا کند که اگر ده تا بیست تا مطابع کوچک هم هست از کار بیفتند این عقیده بنده است ممکن است که با این عقیده هم اشخاصی مخالف باشند بنده در عمل مشاهده کردم که در هر کاری که آبادی آزاد او را اشتغال کرده است صرفه اش بهتر بوده است این عقیده بنده است اما يك قسمت دیگر هم که در واقع مربوط باین موضوع است که عرض کنم این است که این مجله مجلس یکی از قطعه نظر احتیاج وجود پیدا کرد و چند سال هم هست در دسترس استفاده عامه گذاشته شده بمقیده بنده يك اقدام مقیدی بوده است ولی مناسفانه آژورمان این را بقدری سنگین کرده اند و کران کرده اند که چندین نفر به بنده مراجعه کرده اند و تذکر داده اند که این مجله مجلس باید يك مجله باشد که همه بتوانند از آن استفاده کنند (صحیح است) فرض کنید جرائد مهمه ایران مثل ایران و شفق و اطلاعات و آنها بودند ایشان ده تومان در سال است آنوقت - مجله مجلس هم ده تومان باشد این برخلاف ترتیب است و علاوه تناسب هم فائل نشده اند اشخاصیکه مایل هستند از این مجله استفاده کنند برایشان مشکل است عقیده بنده

این است که این مجله را طوری کنند که همه کس ازین استفاده کنند زیرا مجلس نظری این بوده است که از این راه استفاده برده باشد بقدری که فرض کنید يك آژورمان مختصری چهار تومان پنج تومان باشد که هر کس بخواهد بتواند استفاده کند اینهم یکی از قسمتهای بود که بمقیده بنده لازم بود تذکر داده شود اما راجع به ترفیحات و این کمیسیون که آقای ارباب اشاره فرمودند که از اشخاص اداری مجلس خواهد بود بنده بمخواستم اعلام کنم که طرز انتخابش بطور است از هیئت رئیسه و کمیسیون محاسبات انتخاب میشود با مقام ریاست خودشان در نظر میگیرند (افسر - در اختیار آقای رئیس است) يك نکته دیگر را بمخواستم عرض کنم که آنروز هم در کمیسیون محاسبات بطور خصوصی آقایان تذکر دادم در لایحه منم بودجه هم عرض کردم حالا هم عرض میکنم باید بیشتر توجه بمسئولین رتبه يك و دو سه کرد نسبت بآنها باید توجه بیشتری بشود برای اینکه آنها بیشتر احتیاج دارند حالا هم عرض میکنم باید احتیاجات این طبقه را رفع کرد که با حال راحت بتوانند وظائف خودشانرا انجام بدهند

رئیس - آقای طباطبائی دیبا موافقت

طباطبائی دیبا - خیر بنده هم مخالف هستم.

رئیس - آقای اعتبار موافقت

اعتبار - مخالف.

رئیس - آقای روحی موافقت

روحی - عرض ندارم

رئیس - آقای رهنما موافقت

رهنما - بلی آقای مخبر صحبت بفرمائید

رئیس - مخبر همه وقت میتواند حرف بزند بفرمائید

رهنما - در موضوع مستخدمین رتبه ۱ و ۲ بنده

سؤالی از آقای لاریجانی کردم راجع باین دو تومانی که

داده میشود بشایر معمول بمسئولین کشوری آيا به

مستخدمین مجلس که عده آنها از قرادیکه شنیده ام پیش

از ۱۲ نفر هستند و محل هم برای نادبه این مبلغ جزئی

که شاید در سال دوست سیصد تومان بیشتر نشود این فکر نمین شده است بانه جوانی داده اند بطور کلی و بنده بمخواستم از آقای ارباب این سؤال را بکنم که ایشان جواب این را به بنده انذرت بفرمائید که بیستم قلمین شده است حقوق آن اشخاصی که استحقاق دارند با نه و این مسام است که مستخدمین رتبه ۱ و ۲ استحقاق دارند بعد راجع بموضوعی که آقای مالک مدعی فرمودند راجع بمطبعه بنده با نظر ایشان مخالفم یعنی موافقم که مطبعه مجلس توسعه پیدا کند (صحیح است) مطبعه مجلس آقا يك مؤسسه است که اگر انسان بدقت نگاه کند نه تنها در ایران بلکه در خیلی از ممالک شرقی از قبیل ترکیه و مصر نظیر ندارد (صحیح است) مطبعه مجلس يك مؤسسه آبرومندی شده است که وقتی که کار بیرون میدهد اگر از بهترین کارهای مطابع امریکا و اروپا نباشد اقلاً در ردیف آن مطابع است (صحیح است) بنا بر این بایستی همه ساله بودجه آنرا داد که کارش بهتر شود و اینکه گفتید مطبعه مجلس با مطابع خارج رقابت میکند اینطور نیست رقابت نمیکند مطبعه مجلس يك نوع کارهایی را قبول میکند که مطابع آزاد از انجام آن عجزند مطابعی که در خارج هست نمیتواند کارهایی را که مطبعه مجلس انجام میدهد انجام بدهند بنابراین این شبهه را حقیقه باید زایل کرد و باید مطبعه مجلس را همینطور باین قوت و قدهائی که پیش می رود باید تقویت کرد (صحیح است) يك موضوعی دیگر را که بنده حق میدهم باقی مالک مدعی و آقایان نمایندگان هم موافق هستند این است که البته بایستی مطابع آزاد کایه مؤسسات آزاد را حفظ کرد این اصل خیلی بحری است در تمام دنیا در اروپا چرا پول میدهند به بیکار چرا در سوئد انگلستان و فرانسه يك وجهی هست برای بیکار ها برای شومور برای اینکه افرادی که استطاعت دارند کار بکنند ولی کار پیدا نمیشود باینها کمک شده باشد تا در موقع کار در ممالک دیگر ترتیب دیگری دارند که بجای اینکه پول بکار بدهند بمؤسساتشان کمک میکنند مثلاً يك

کارخانه قلی باقی است باین کمک مادی میکنند که این استطاعت پیدا کند و بتواند قلیایش را ببرد بخارج و آنها را بفروشد که اینکه در چکوسلواکی الان کارخانه هائیکه الان آنها میفروشند در بازارهای دنیا از تمام کارخانههای ممالک دیگر ارزان تر است و دلیلش هم این است که دولت بیودجهای آنها کمک میکند که بتوانند ارزان بفروشند وقتی که ارزان فروختند کارگر زیاد پیدا میکنند در داخله در اینجا وزارت مالیه يك ترتیب عجیبی را در نظر گرفته است در قانون و يك مسائل خیلی جزئی باندازه بازی متوقفه رواج پیدا میکند که کارها یکی از دو صورت انجام میگیرد یا بتقلب یا اینکه کار بورشکستگی صاحب آن میرسد که شرکت دارد اصلاً این مند و طرز کار وزارت مالیه است مثلاً بوزارت مالیه بگویند آقا شما قانع هستید باین قیمتی که خودشان کار را رسانیده اند تمام میشود بگویند خیر از این کران تر تمام می شود گفته میشود برای چه اینکار را میکنید هیچ معلوم نیست چه جواب میدهند مثلاً از چیزهایی که شما میخرید فرض کنید میز بخرید وزارت خانه هم میخرد مال او بدتر است و مال شما بهتر است یا اگر هم مال او بهتر است يك نچاری را ور شکست کرده و سرگردان گذاشته که در يك قرار دادی شرکت کرده است باو فشار میآورند که تو باید اینکار را حتماً انجام بدهی بنا بر این بنده برای نظریه آقای مالک مدعی عرض میکنم که از این راه بمقتولیم کمک بکنیم بمؤسسات آزاد باید بوزارت مالیه گفت آقا منافسه که شما میکنید منافسه را وارونه کنید یعنی در مسائلی که میخورد بمؤسسات اروپائی و غیر اروپائی مبالغش برسد بدو دست هزار چهار صد هزار یا صد هزار تومان اعلان منافسه بدهید و مؤسسات اروپائی و غیر اروپائی را بخرم هم بکشید که ارزان تر تمام شود ولی چیزهاییکه راجع به مور داخلی است چهار تومان پنج تومان ده تومان است اینقدر با فشاری نکنید ولی در قانون منم بودجه در یکی از موادش ققنیه تقریباً بر

عکس دارد میشود یعنی تا سه چهار هزار تومان را هم هر قدر وزارت مالیه بخواهد میتواند منافع بدهد بنابر این بنده خلاصه میکنم عرایض را باین قسمت که بودجه مطبوعه مجلس را باید تصویب کرد و در عین حال باید تذکر داد بدولت بوزارت مالیه که مؤسسات آزاد را هم تقویت بکنند و حقیقت متوجه باشند که آنها را بروز بدبختی بوسیله برخی کشیدن بهم دیگر ترفند آنها را نگاه دارند باین شکل و مؤسسه مجلس را هم باید نگاهداشتند و مطبوعه مجلس هم هیچ نوع رقابت با مطابع خارجی نکرده و رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی دینا - بنده راجع بترتیب و تنظیم بودجه مجلس باید عرض کنم که بودجه مجلس باید نمونه سایر بودجه های مملکتی باشد و عقیده بنده این است که ادارات دولتی و مؤسسات ملی در یک چیز هائی باید متحدالشکل باشند سال گذشته دولت راجع به بودجه های مملکتی یک ترتیبی اتخاذ کردند. بودجه های تفصیلی را که تقدیم مجلس کردند یک ترتیب مخصوص بود که غیر از ترتیب سابق بود اگر چه بقول بعضی از آقایان نمایندگان خیلی شبیه بود بیک تفویض رفومی که سابق معمول بود ولی بعقیده بنده آن ترتیب بهتر است از جهاتی در آن ترتیبی که دولت تقدیم مجلس میکرد و آن ترتیب هم همینطور تصویب شد رتبه ها معین بود یعنی باین ترتیب مثلاً معلوم بود در فلان وزارتخانه وزارت عدلیه، وزارت مالیه چندین نفر صاحب رتبه نه یا هشت یا هفت هست الی آخر. در بودجه مجلس این ترتیبی که اینجا نوشته شده است هیچ معلوم نیست که چند نفر رتبه هشت هست (رتبه نه که ندارد) حالا اینجا یک اشکالی بنده دارم که جهت اینکه در مجلس ما رتبه نه نداریم چیست؟ اساساً چرا نیست (اورنگ - معنی ندارد که نباشد) بنده عقیده ام این است که باید باشد (اورنگ - البته - له است) هیچ جهت ندارد که در وزارت خاتما و در ادارات دولتی چندین نفر رتبه نه باشد و در مجلس ما یک نفر را هم نداشته باشیم. در این بودجه رتبه ها هیچ

معین نشده است و حتی سابق معمول بود و در آن صورت بودجه ها که دولت بمجلس پارسل تقدیم کرده بود اولاً رتبه ها معین بود مثلاً می نوشتند که در فلان اداره صاحب رتبه ۲ صاحب رتبه سه چند نفر است ولی اینجا نوشته شده معاونت، منشی اطاق معاونت، معاون اداری ریاست، اطاق و سالون و طالار اینها منشی لازم ندارد چنانکه عرض کردم بودجه مجلس باید نمونه سایر بودجه ها باشد اینجا منشی اطاق معاونت نوشته اند صحیح نیست بعد نوشته شده مدیر تند نویسی و صورت مجلس این معلوم نیست، مدیر کل است، مدیر شعبه است، چه رتبه است. بنده این ترتیب را عقیده ندارم آن ترتیبی که دولت بودجه تقدیم مجلس کرده است صحیح است مجلس هم باید بودجه اش در همان زمینه باشد اگر صحیح نیست بودجه های دولت را تغییر بدهند دولت که آن بودجه ها را می آورد و بودجه های تفصیلی را خواهد آورد بآن ترتیب آنها را هم تغییر بدهیم و بگوئیم آنها هم صحیح نیست. در هر صورت بنده کاملاً معتمدم که در این قضایا باید خیلی دقت کنیم که متحدالشکل باشد دولت این بودجه ها را با یک ترتیبی که می آورد ما هم بودجه مان را بهمان ترتیب بیاوریم. اساساً بنده معتمدم که اگر آن ترتیب صحیح است این بودجه را هم باید همانطور تنظیم کرد که همان ترتیب باشد اگر صحیح نیست این ترتیب که بودجه مجلس است باینصورت اصلاحات عیبی ندارد. عرض دیگر بنده راجع بترقیات است و راجع بکمیسیون ترقیاتی است که اینجا ذکر شده بنده معتقد نیستم بکمیسیون ترقیاتی یک نظامنامه دارند مستخدمین مجلس که از روی همان نظامنامه باید رئیس محترم مجلس عمل کند یعنی رئیس محترم مجلس که ریاست عالیه بتمام مجلس دارند و در اداره مباشرت هم رئیس مباشرت که ریاست دارد بداد اداره مباشرت و در اداره تقنینیه هم رئیس ریاست دارد باید رئیس این رتبه ها را مطلقاً سابق تعیین کنند و رتبه ها را قائل شوند و بکمیسیون ترقیاتی و اینها بنده هیچ معتمد نیستم اینها سوابقی است که غیر از اینکه زحمت تولید بکنند فایده دیگر ندارد. یکی هم راجع باضافت بود

این را هم تذکرأ عرض میکنم که در باب مستخدمین مخصوصاً مستخدمین جزء مجلس یک نظامنامه ما داریم که در هیئت رئیسه تصویب شده است از روی آن نظامنامه باید عمل کنند هیچ زحمتی هم ندارد مثلاً هر مستخدمی سالی دو روز بایست ریاست برایش اضافه قائل شده اند این زحمتی ندارد سوابقش معین میشود و عمل میشود. یکی دیگر هم راجع بکتابخانه بود که آقای اورنگ توضیح خواستند و آقای ارباب هم یک جوابی فرمودند که هر سال برای کتابخانه مجلس یک اعتباراتی هست کتاب هم خریده میشود ولی هیچ معلوم نیست که چه نوع کتبی است اساساً چنانچه بنده در نظر دارم سال گذشته هم عرض کردم حالا هم عرض میکنم محل کتابخانه مجلس برای استفاده عموم خوب نیست محل کتابخانه مجلس بایب تغییر پیدا کند که در معرض استفاده عموم باشد بایب یک جای دیگری خارج از مجلس باشد که مردم آزادانه بتوانند بیایند و استفاده کنند والا این کتابخانه باین ترتیب و باین محل هر چه هم کتاب بخرد بنده عقیده ام این است که برای استفاده عموم نیست این یک عرض بنده عرض دیگر بنده هم این است که در اینجا یک اعتباری دیدم راجع به تنظیم که بنام این اعتبار در بودجه های وزارتخانه ها هم هیچ نیوده چون این مطلب سابقه ندارد بنده میترسم در سایر بودجه ها هم به اسم تنظیم ببیند بنا بر این خوب است توضیحی هم در این خصوص بدهند که مقصود از تنظیم چیست یکی هم راجع به تبصره ماده اول ذکر شده است مباشرت مجلس مجاز است تمام اعتبار مذکوره در ماده اول را در هر ماه در حدود آنچه ضرور بداند از وزارت مالیه دریافت نماید بنده نفهمم یک بودجه که بمجلس می آید و تصویب هم میشود اداره مباشرت میبایستی بداند که در حدود چه مقدار لازم دارد و همان مقدار را بگیرد و آنچه را لازم ندارد نگیرد بنده معنی این را کاملاً ملتفت نشدم اداره مباشرت مجلس باید این بودجه را بگیرد و اگر صرفه جوئی دارد او هم موافق مقرراتی که ممکن است در همین جلسه امروز معین شود که صرفه جوئی مجلس در جزء خود مجلس

است یا اینکه جزء خزانه دولت خواهد شد ولی در هر صورت این سابقه ندارد در بودجه های مملکتی هم سابقه ندارد فلان وزارتخانه یک مبلغ معینی که بودجه دارد در بودجه اش ذکر نشده است که اگر لازم دانست آن مبلغ را بگیرد و اگر لازم ندانست نگیرد خوب است یک توضیحی در این خصوص داده شود که مقصود چیست. **مخبر کمیسیون محاسبات (میرزا یونس)** - آقای دینا نمائنده محترم یک ایرادی فرمودند راجع بوضع نوشتن بودجه البته میدانید که در وضع محاسبات چندین ترتیب میشود اختیار کرد و هر ترتیبی از یک راه یک تسهیلاتی دارد که اگر بخواهند از راه دیگر داخل شوند یک اشکالاتی دارد آن ترتیبی که حضرت آقا فرمودند فوری بنظر میآید که چند نفر از این رتبه است و چند نفر از آن رتبه هستند و مشغول بکار هستند ولی این چند نفر صاحبان رتبه در کدام ادارات و شعبه ها تقسیم شده اند آنها نخواهد دید ولی اینجا در این ترتیب تقسیمش واضح است ولی آن یکیش بکفایتی مشکل است زیرا آن ترتیب که آقا فرمودید اگر کسی نگاه باین بودجه میکرد نمیتوانست آنرا بررسی در شعب و ادارات تقسیم کند که برای همه روشن باشد اما باین ترتیب ما فوری میتوانیم استخراج کنیم که چندتا رتبه هفت داریم چندتا رتبه چهار داریم چندتا رتبه سه داریم و بنده تصور میکنم که این ترتیب نوشتن بودجه بهتر است منتها اگر یک اضافاتی میگردیم در آخرش و جمش را خودمان زحمت میکشیدیم و میتوانیم برای آقایان بهتر بود ولی ما این تقصیر را کردیم که جمش را نوشتیم (اورنگ - قصور را) و اینکه راجع باطاق معاونت فرمودید که منظور از اطاق چیست بنده چنین فهمیدم که اطاق معاونت در واقع آن تشکیلاتی است که با معاون است و آن نفراتی که در آنجا هستند حالا حضرتعالی ایراد در این میگیرید این را میشود نوشت تشکیلات باشمیه فلان این یک اهمیت زیادی ندارد آنوقت راجع بکمیسیون ترقیاتی فرمودید که این کمیسیون ترقیاتی از روی نظامنامه است عرض میکنم این کمیسیون که تشکیل میشود با اختیار خود

ریاست محترم مجلس تشکیل میشود اختیار با ایشان است و ایشان چند نفر را دعوت میفرماید که با ایشان در خصوص ترفیعات تکمیل کنند و این هیچ ایراد و اشکالی ندارد و بنده گمان میکنم که اینرا بیشتر میشود حمل به حسن نیت آقای رئیس کرد که اگر من تنها ممکن است يك اشتباهی بکنم البته بامداد چند نفر از اشخاص بصیر این اشتباه را نخواهم کرد و باید از این فکرشان تشکر کرد و نباید ایراد کرد (دیبا - آقا من ایراد به آقای رئیس نکردم) یکی هم راجع به محل کتابخانه فرمودید بنده اغلب از بعضی ها شنیدم که میگویند کتابخانه را باید ببرند سر خیابان که نزدیک مردم باشد (دیبا - بنده اینرا تکلمت) بله تکلمت حضرتعالی فرمودید عرض میکنم شنیدم و خیلی هم شنیدم و حضرتعالی هم وقتیکه راجع به محل کتابخانه مجلس بیانی فرمودید تصور کرده شاید عقیده من این است در هر صورت بنده برخلاف عرض میکنم هر چه لازم است تسهیلات برای کتابخانه بایستی بشود ولی محل کتابخانه در خیابان و نزدیک خیابان و شاوخی هیچ مورد ندارد بلکه محل کتابخانه بایستی در يك محل آرام و ملایمی باشد که وقتی شخصی مشغول مطالعه میشود فکرت راحت باشد و بنده گمان میکنم که يك سهولت های فوق العاده از طرف مباشرت راجع به کتابخانه شده و اگر سهو نکنم و یاد باشد در حدود دو هزار متره یا کمتر (ارباب کبخسرو - نه صد متره است) این شخص اجازه داده شده است و هر کس هم میخواهد تا حدود دو هزار متره اجازه داده میشود. و اما راجع باعتبار که فرمودند آنچه را لازم میدانند بگیرند اولاً این ترفیحات بکفندی عرض شده است حالاً من در اینجا جواب عرض نمیکند ولی در موقع خودی عرض خواهم کرد اما راجع به نظایف نظایف خبیل چیز خوبی است ما با نظایف کاملاً موافق هستیم نظایف چیزی نیست که کسی مخالف آن باشد ولی بنده میدانم چه نظایف مخصوصی است در اداره مباشرت اینرا خود آقای ارباب توضیح خواهند داد و بنده در هر جا رقی برای نظایف به پیشم فوری موافقت می کنم

جاهای دیگر را خودش مختار است با مطایع دیگر هم قسم میخواهند معامله میکنند غرض این است که مطایع مجلس هیچ ضرری به مطایع دیگر ندارد و اساسش را هم عرض کردم تا وقتی که مجلس شورای ملی میل ندارد هست وقتی که میل ندارند دیگر نخواهد بود. راجع به مجله مذاکرات مجلس اظهاراتی فرمودند اظهاراتشان خیلی هم صحیح بود عرض میکنم خود اداره مباشرت مجلس هم متوجه این منظور شده است مطرح مذاکره هم هست و راجع به میزان قیمت آن و تسهیل برای عموم هم انتفاع تریبی خواهد شد که رفع نگرانی آقا بشود. راجع به رتبه ها هم ایشان تذکر دادند و هم آقای رهنما با توجه بخود لایحه که تقدیم شده است ملاحظه خواهید فرمود که برای مستخدمین جزء و رتبه های يك و دو کلاً اضافاتی منظور شده است چون آنها اشکالی نداشت و برای رتب بالا که شاید دقت های بیشتری لازم بود نظر مقام منبع ریاست این بود بطوری که سایر آقایان هم توضیح دادند کمیونی تشکیل شود آنها هم قسم که مقتضی باشد البته نظر نظر عدالت است و عدل خواهند کرد. قسمت نظایف را سؤال فرمودند سابقاً مخارج سرایدارخانه و فراشخانه و هر محلی که کارشان نظایف است و وسایل نظایف لازم دارند ما با هم بنوشتم مخارج سرایدارخانه و فراشخانه و غیره ولی از خود وزارت مالیه بنا تذکر دادند که خوبست شما هم همان کلمه که در بودجه های ممالک نوشته می شود (کلمه نظایف) همان را اختیار کنید پس نظایفی که فرمودید عبارت از وسایل نظایفی است که برای سرایدارخانه و فراشخانه لازم است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای اعتبار راجع به کفایت مذاکرات است ؟ اعتبار - چون آقایان فرمودند مذاکرات کافی است و بنده يك عراضی داشتم اگر اجازه میفرمایید عرض کنم (جمعی از نمایندگان - بفرمایید) آقایان اگر در خاطر داشته باشند مجلس شورای ملی در دوره پنجم يك قانونی گذراند که وزارتخانه ها را مکلف کرد که يك قانونی بویسند یعنی قانون تشکیلات خودشان را

تهیه کنند و بمجلس بیاورند بعد وزارت مالیه و سایر وزارتخانه ها آمدند و مذاکره کردند اما که بهتر این است که این قضیه عملاً انجام شود با اینصورت که بودجه هر وزارتخانه با هم مؤسسه یا تشکیلات آن مؤسسه یا آن وزارتخانه بویسند و بنده خاطریم است که مسویر فائوس هم در وقتی که دکتر میلسو رئیس کل مالیه بود برای عملی نبودن این قانون آمدند در کمیسیون بودجه و ایشان همراه آن قانون بودند و در این باب خیلی بیانات مشروح کردند و بالاخره با دلایل و جهات عده که اظهار داشتند تصدیق کردیم که این ترتیب بهتر است یعنی قانون بودجه تشکیلات همان مؤسسه و همان وزارتخانه است و بودجه تقبیلی نشان میدهد وضعیت تشکیلات آن وزارتخانه را که بودجه اش تقدیم شده است پس ما این قانون را که می بینیم قانون بودجه است پس با بودجه تفصیلی است و این قانون تشکیلات مجلس است و بنده متقدم همانطور که یکی از آقایان نمایندگان اظهار کردند بودجه مجلس بایستی نمونه و سرمشق باشد برای سایر قسمتها و مؤسسات و وزارتخانه های که بودجه هایشان را می آورند در این جا و مشاوره و تصحیح میکنند وقتی که این حق را برای خودش قائل است مجلس و حق هم هست اول باید خودش را اصلاح کند یعنی اگر بودجه مجلس يك نقائصی دارد آن را باید اصلاح کنند بعد بودجه وزارت مالیه را اصلاح کنند یا بودجه فلان وزارتخانه را بنظر بنده بودجه مجلس یعنی تشکیلات مجلس بهر چه تناسب با کارش ندارد بنده این عقیده را نه حالا دارم قبل از اینکه مجلس هم افتتاح شود يك روز خدمت آقای رئیس بودم این را عرض کردم که این وضعیت قبل یعنی مشاغل را روی اشخاص بردن و برای اشخاص تهیه شغل کردن و حقوق دادن تشکیلات نیست و این دو عیب دارد که بنظر بنده یکی باعث ضرر و زیان خودم - بنده بن مجلس است یکی هم ضرر و زیانی است که ممکن است اگر ما در فکر اصلاحات خودمان نباشیم شاید يك اصلاح دیگری بیاید و ما را اصلاح کند بنده می خواهم عرض کنم قبل از اینکه باین زبان دومی بر بخوریم خودمان بنشینیم و

وضعیت خودمان را اصلاح کنیم مجلس عرض طولی ندارد
 بالاخره مشاغل و وضعیت او معلوم است بنده عقیده ام
 این است که هیئت محترم راهی مجلس باندیشند و بودجه
 خودشان را با مشاغل که دارند یعنی مشاغل حساسی که دارند
 اشخاص را تطبیق میکنند با آن کار و بهمان کار بدهند
 و بعد اگر آنوقت کم و کسری دارند انتخاب کنند اگر زیاد
 دارند بنده میفهمم که بازاد را باید با هیئت دولت داخل
 مذاکره شد و آقایانی که ممکن است از کار مجلس زیاد
 بیایند اینها را بفرستند بوزارتخانه وزارت خاها از آنها
 استفاده کنند بنده میفهمم که مستخدمین مجلس مستخدمین
 صحیحی هستند و بهترین مستخدم هستند هم از جهت پول و اوقات
 و هم از جهت کار دانی همان این صفات را دارند (صحیح است) و ما در
 ادوار گذشته که بوده ایم همیشه دیده ایم که وظایف و مواج
 خودشان را با يك روح عفاف و صمیمیتی انجام داده اند بنده
 هیچ نظر خاصی نسبت به هیچکس ندارم باین جهت داخل
 در هیچ جزئیاتی نمیشوم که بگویم کجا خوب است کجا
 بد است و کجا مورد ندارد زیرا اگر میخواهم داخل این
 جزئیات شوم ممکن است گفته شود که بنده نسبت به يك
 نفر نظر خوب داشته با يك نفر نظر بد داشته ام و حال
 اینکه خود آقایان مستخدمین محترم مجلس میدانند که من
 با همه این آقایان سابقه طولانی دارم و همه شان مستخدم ولی
 این عرضی که میکنم صرفاً از نقطه نظر صلاح مستخدمین
 است و اگر چنانچه به همین صورتی که همیشه بوده است بماند
 بالاخره زیانی عاید خودمان میشود الان مستخدمین مجلس
 گمان میکنند سال سوم و چهارم است که استعفا داده اند
 انشاء بگیرد چرا بگرفته اند برای همین دلیل است که
 تشکیلات مجلس با مشاغل که به مستخدمین اینجا داده اند
 تناسب ندارد و هر وقت صحبت میشود با جالبه میگوید
 آقا هنوز معلوم نیست که شما چه چیز دارید و چه چیز
 میخواهید و چیز میخواهید اضافه بدهید از این جهت
 بنده عقیده ام این است که يك ضرر و يك مضرت دیگری
 این تشکیلات فعلی مجلس دارد و مستخدم که در درجه اول

هیچ بنابر این ما تمام تشکیلاتمان و تمام حقوق آقایان و این
 اعضايمان يك قسمت اعطای دوی همین قسمت کوچک
 قرار گرفته است که همین عرایض همین شکایات را از ولایات
 میفرستند بکمیسیون و کمیسیون هم میفرستند به دارالاندا و
 دارالاندا هم يك سواد و يك مراسله روی او تهیه میکنند
 و میفرستند بوزارتخانهها بعد از شنیدن سواد يك جوابی
 میآورند بنظر بنده این را اصلاً باید کنار گذاشت
 و هیچ نیاید متاثر شد و گفت که خیر ما باید يك
 کمیسیون فرمایشیه عالی داشته باشیم چون پیشینگان
 داشته اند اگر چنانچه میخواهیم داشته باشیم بالاخره
 باید همانطور باشد که نظامنامه پیشینین کرده است
 یعنی کمیسیون عرایض بنشیند و ملان شکایات را تحت
 رسیدگی قرار دهد و نماینده از ملان وزارتخانه بخواند
 و توضیحات داده شود اگر قانع شدند که هیچ را کردند
 که حرف نماند است تفاوت کنند و بهر وزارتخانه
 که صاحب عمل است بگویند که ملان کس در این قضیه
 معنی است و شما انتخاب میکنید و در واقع تفاوت
 میکنند بنابر این بنده هر چه در این بود چه نگاه کردم
 میبینم قضایای که شده است یعنی اعتباراتی که برای
 این بود چه و تشکیلات تهیه شده است بنظر بنده يك
 پول خیلی زیادی است و بهر طرف اینها را با يك وقت
 کی نیست و درست کرد و این مشاغل را با يك صورت
 دوزخی تقسیم کرد بطوریکه از اعتبارات يك مبلغ بیشتری
 استفاده شود و صرفه جویی بشود از آنطرف وقتی که
 این مشاغل را درست کردیم و حقاً تقسیم کردیم میتوانیم
 به مستخدمین خودمان ترفیع بدهیم اضافه بدهیم و بگذاریم
 اوسال را بسال دیگر و سعی بکولیم سال آینده انشاء الله
 بدهیم بنابر این ما میتوانیم این قسمتها را الان درست
 کنیم و چون در این قسمت اگر میخواهم جزئیات را
 عرض کنم دلالتی که دارم ممکن است مربوط بشود با يك
 اشخاصی باین جهت بنده دیگر عرضی نمیکند و خسته
 میبدم و امیدوارم در این قسمت کمیسیون محاسبات يك
 لوجوی بفرمایند که این تقابص رفع شود در خانه هم

عرض میکنم که بنده نسبت به تمام مستخدمین مجلس علاقه
 دارم و ارادت دارم ولی این نظری را هم که دارم
 شخصاً اینطور تشخیص کردم که صلاح و صرفه آقایان است
 مجلس - معلوم بودم در بودجه مجلس هیچ حرف نزنم
 و بگذارم چیزی را طبعی خودش ببرد ولی باید
 مذاکرات بنده را ملتزم کرد که نتوان حرف نزنم بلکه
 فعل حرف نزنم اولاً برای اینکه در آنجا که باید بود
 بهین رای بدهد طرز فکر ما باید لازم است بگویم
 که من از آن طبقه نیستم که کسی را میبست کم
 (صحیح است) بنده از آن طبقه نیستم که کسی را ازان
 سابق کم ابرامی هم بدخای مثل خود ندانم و بهر وقت
 از مشاه خردم میگذرم ولی تاوقتی که هستم به لحاظ
 کوچکترین و ضعیفترین صرفه و حقوق مشروع اعضاء
 اداره خردم را مراعات دارم (صحیح است)
 اما اینکه این بودید که تشکیلات مجلس شورای ملی محتاج باین
 و مدارا از راه و وسایل نیست بهر چه بنده است (صحیح است)
 چرا حالا را توضیح بدهم برای خاطر اینکه هیچ مورد
 نیست که اگر اداره تشکیل است فرد فرد در اوضاع آن اداره
 اظهار نظر کنند و هر کدام هم گمان کنند نظرشان مناسب
 است قاعده این است که مردمی را بهر وقت کنند که با اوضاع
 اداره با يك وسوسه و ملاحظه و نظر کنند آن نظر را به موقع
 عمل بگذارند و این طرز فکر من است. اعضاء و اجزاء اداری
 مجلس زحمت میکنند (صحیح است) اما اینها مراعات
 برده اند غالب اینها در بدایین مشروطیت دخالت داده
 اند اینها به وقت دیده اند مجلس افتاده اند زجر و بهر وقت
 دیده اند (صحیح است) من وقتی در مجلس شورای ملی
 کار میکنم باید ملاقات و مناسبات و وقفیات مجلس
 شورای ملی نصب الیمن من باشد (صحیح است) و من در
 مجلس شورای ملی به باقی تا توان اهمیت بدهم یعنی
 گمان میکنم که او در يك سیری و در بکوشی بر کرده
 است که از اینجا حق دارد آکسیون دارد سهم دارد و بنا
 بر این اوضاع اداری مجلس مشغولی نیست و کلاً هم
 منظم است (صحیح است) پنجسال است که بنده با اعضاء
 اداری خودم به اضافه داده ام ترفیع داده ام (صحیح است)

و حال آنکه ابناء و نظایر آنها در این چند سال ربه و تراجیع گرفته اند (صحیح است) اگر بنده میدانم که حضرتعالی این سمت را صحبت هزینه البتد حاضر بودم که يك احصایه حاضر بکنم که اضافات بودجه پرستاری وزارتخانهها و مؤسسات دیگر نسبت صدهایك است به مجلس شورای ملی (صحیح است) و بنا بر این بنده خودم را در همان حين ~~حک~~ حافظ و حامی حقوق اعضاء مجلس شورای ملی میدانم به منظور هم جنبه عمومی مطالب را که المراط و نظریاتی نبود تحت نظر دولت فارم و آرای وزیر مالیه هم که ظاهر اعتماد مالی مملکت است اظهارند این را اغماض بکنند که من هرچه این نظر را داشته و اعمال کرده ام (صحیح است)

اما راجع به تقابل اجزاء و تغییر موازن اعضاء بنده در هیئت رایسه صحبت کرده ام و که انجمنی کردم که ضرور باشد در مجلس شورای ملی بگویم ولی حالا بگویم بنده گفتم که سه دسته ردهای مدیر وقتی ~~که~~ با رضایت مسافرت میروند از دو شکل خارج نیست یا يك حاکمات هالی است یا يك شایمانی و تصور بنده با شایعات هم باید يك ممانعتی کرد که رفع بشود. اینکه بعضی از رفقای مجلسی می گویند که شاید اعضاء کم هستند یا زیاد هستند بنده موافق نیستم که آن ها را با خودت و بی همایش آوردن و به زیری از کار خارج ~~کنند~~ در هیئت رایسه سه پیشنهاد کردم که رفقای هیئت رایسه قبول کردند یکی اینکه اگر عضوی بعد از این اسامی کرد یا مرخص شد و خارج شد یا منتقل شد بجای دیگر یا بجای او عضو دیگری استخدام نکنیم فقط یکی از رفقا چون تذکر داد که يك عضو خطاط داریم که ظاهراً او خوب کار نمیکنند در ضمن تذکر آن را فهمیدند که ممکن است آن یک نفر بخصوص با شخصی ~~که~~ در ربه يك و خوشی جدا باشد عوض شود بعد هم آنگه مال وزارت پست و تلگراف اگر میسر باشد با تمام نظر با دولت اگر بشود که يك چهارم حقوق ~~مستخدمین~~ را ضرب در سنوات خدمتشان بکنیم مال ~~مستخدمین~~ پست و تلگراف اشخاصی ~~که~~

استعداد تقاعد داشته باشند تقاعد شوند. سابقاً هم اگر از جاهای بیخوابانند که ما اعضای با همایی منتقل کنیم ما مضایقه داشتیم حالا اگر خواستند چنانچه دیدیم آورد احتیاج بود مضایقه بکنیم و ما حساب کردیم که اگر ما در يك دوره تقنینیه این عدل را بکنیم ده بیست نفر از اعضاء ما کاسته بشود و آن منظوری هم که در مقابل این شایعه ممکن است وجود داشته باشد با این تریب مرتفع بشود

حالا خلاصه بکنم عرایضم را که اگر این تذکراتی من دیده بود که من بیایم و این تصرفات را بکنم من این توانایی را ندارم و بالاخره در روح و خون من این تساوت نیست ممکن است مرد دیگری را برای رده بعد بنی در چهاردهم میزان انتخاب کنند و او این تصرفات را که لازم دارید بکنند ولی من نمیتوانم اگر نظرات این است که يك تعدیل خفیف غیر عمومی بشود عرض کردم که در هیئت رایسه مذاکره کردیم و اینطور بیانی کردیم که باین وضع ملازم و غیر محسوس و بدون اینکه بکسی کوچکترین صدمه بشود این شایعه ~~که~~ میگویند شاید اعضاء مجلس بیش از احتیاج است مرتفع کنیم این طرز فکر من است تا هوائی که من مباشر عمل هستم تا هوائی که من مسئول هستم این رویه من است اگر این رویه باید تغییر کند شخصش هم تغییر کند.

اعتبار - اجازه بفرمائید.

رئیس - بفرمائید.

اعتبار - بنده اینجا گمان میکنم توانستم بطوری که باید منظور خود را به عرض مجلس برسانم و موجب شد که آقای رئیس اینطور امیر بفرمائید مقصود بنده این بود که ~~مستخدمین~~ مجلس را باید بیرون ریخت تا باید خدمات و سوابقان را رعایت نکرد. خیر بنده خودم بیشتر از همه مستعد و مؤمن باین نظر هستم همیشه این نظر را داشته ام که بایستی سوابق و خدمات آنها را حفظ کرد ولی از آن طرف حضرت آقای رئیس می فرمایند که پنجاه سال است من اضافه حقوق نتوانستم بدهم. چرا

نداده اید برای همین دلیل بوده است که بنده عرض میکنم و هیچ جهت دیگری نداشته است بنده متقدم که بایستی ~~مستخدمین~~ مجلس از قانون استخدام خوددست استفاده کنند و اینکه نکرده اند هیچ چیزی نداشته است جز آنکه بنده عرض میکنم و نظر بنده هم این بود که ~~مستخدمین~~ مجلس شورای ملی را با حسن وجه بیاینی با ~~مستغاثان~~ تطبیق کرد احسن وجه این نیست که يك عدد را بریزند بیرون یا يك عدد را بالاخره خارج بکنند و من نان بکنند نظر بنده این بود و حالا هم همچو نظری را ندارم و باز هم عرض میکنم که این تریب اصلاح ~~مستخدمین~~ تمام نمیشود و به زبان آنها تمام میشود و اینکه این ها در این مدت استفاده نکرده اند بهین جهت بوده است

رئیس - در این مدت تریبی که ما با اعضاء مجلس نداده ایم از این نظر بوده است که کسی ما گفته باشد که عدد آنها زیاد است اینطور نیست تریب که نداده ایم برای این بوده است که همان عدل و سهوش و مؤلفه که تذکر دادید میخواستیم رعایت بکنیم دولت بهما میگفت اگر شما میخواهید ارفاق بکنید چون مرلی ~~مستخدمین~~ بکران هم اقتباس میکنند و میخواهند ربنیه مالی ما اینقدر نیست ما با دولتماندان موافق نظر کردیم بکه مطالب دیگر هم که حذف ماند و حالا عرض میکنم موضوع که بیون عرایض است که بنده در همین تذکراتم که يك قدری مفصل عرض کردم فراروش شد در آن موضوع اظهاری بکنم در باب کپیون عرایض دو لرض ممکن است يك لرض این است که ما بدهندگان عرایض بگویم مدارک فن را ضمیمه عرایضتان کنید و بدراک هم بگویم در روفما که جواب می دهید اوراق مدافعه را ضمیمه کنید بعد هم بگویم چون زبان شما شاید کافی نباشد يك وکیل همراه کنید و بعد هم يك وکیل مدافع باید باشد و يك هیئتی را هم که بتوانند از عهده عمل بر آیند باید گفت آنها مساوت کنند و از این مرحله اولی است و بایستی مرحله ثانی و غیره داشته باشد آیا برای این مجلس شورای ملی ~~مستمرات~~

(جهتی از نمایندگان - خبر) مرحله ثانی این است که به مانس هیچ جواب ندهیم و اگر عرض حالی میخواهند بدهند بگویم مستقیماً بدراک مراجعه کنید اینهم بنظر آقا که ان ~~مستخدمین~~ صحیح باشد (صحیح است) پس شی ثبات و ~~مستغاثان~~ این است که ما دولت را با اعتماد این که همیشه ~~مستخدمین~~ خود میدانیم و بی غرض ~~مستغاثان~~ و حرف او را هم بی غرض و بجا بدانیم و تذکر هم بدهیم که اگر کاری در مدار خودش نیست در مدار خودش بگذارد حالا ملاحظه بفرمائید که کپیون عرایض و اعضایی که وسیله ارتباط بین دولت و مردم باشند ضرور است. آفاقاً بیکه موافق با ورود در شور مواد هستند قیام ابره آیند.

رئیس - تعویب شد. ماده اول قرائت میشود

ماده اول - برای مخارج دوازده ماهه سال بکهزار و سیصد و دوازده مجلس شورای ملی مبلغ شش میلیون و دوست و پانزده هزار و پانصد و چهل و پنج ریال (۶۲۱۵۵۰۰) موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمه اعتبار به مباشرت مجلس داده میشود.

مقرر - مباشرت مجلس مجاز است تمام اعتبار مذکوره در ماده اول را در هر ماه در حدود آنچه ضرور بداند از وزارت مالیه در یافت نموده بعد از پرداخت حقوق و مصارف مشخصه از اضافات آن که بمنزله صرفه جویی است بدو مبلغ دوست و شصت و پنج هزار و سیصد و سی و چهار ریال بود دینار ۲۶۵۳۳۴۹۰ فرضه بنالی سال ۱۳۱۱ مجلس را ~~مستغاثان~~ اید و هر گاه از آزادی داشته باشد برای تکمیل انجبه مجلس و ~~مستغاثان~~ لازم ضرورت دارد رئیس - بفرمائید ای هم که پیشنهاد شده است از طرف آقای ~~مستغاثان~~ قرائت میشود:

مقرر - مباشرت مجلس مجاز است که از صرفه جویی ماده اول معادل سیصد و پانزده هزار و سیصد و سی و چهار ریال و نود دینار بتدریج از وزارت مالیه در یافت نموده بعد از پرداخت دوست و شصت و پنج هزار و سیصد و سی و چهار ریال و نود دینار (۲۶۵۳۳۴۹۰) فرضه بنالی

سال ۱۳۱۱ فتنه آرا به صرف اثابیه مجلس برساند
رئیس - آقای رهنما
رهنما - موافقم
رئیس - آقای ملک مدنی
ملک مدنی - عرض کنم بنده يك توضیحی میخواستم عرض کنم سال گذشته به استخدام رتبه يك و دو یکی دو تومان داده شد بنده شنیدم به استخدام مجلس داده نشده است و با آن نظر ارفاق و توجه مخصوصی که آقای رئیس دارند خواستم به بیستم چطور شده است که این مساعدی که بتمام استخدام شده است باین طبقه نشده است و در ولایات هم به استخدام مدی داده نشده است و حال اینکه نظر این بوده است که همه از این عطیه ملوکانه استفاده کرده باشند و مساعدی همه آقایان شده باشد حالا اگر مالی نداشته باشد در این تبصره هم پیشنهاد کنیم که تصویب فرمایند.
رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - در قسمتی که فرمودید همان قسمتی که در نظر دارند اعتباری مخصوص بدولت داده شده بود برای این منظور و این منظور را هم هیئت رئیسه برای استخدام مجلس بعمل آورده نهایت از آن وجه مخصوصی که اختصاص داده شده بود در وزارت مالیه برای این که بروند و از آنجا بگیرند ما نکرهیم فقط از سرفه جوئیهای خودمان این منظور بعمل آمده است و اسباب نگرانی نیست که حالا در این بودجه مزید شود.
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقایانی که باماده اول با اصلاح تبصره بوضعی که فرات شد موافقت قیام فرمایند
 (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود
 ماده دوم - برای حقوق و مخارج دوازده ماهه مطبعه مجلس مبلغ پانصد و چهل و نه هزار و هشتصد و شصت و دو (۵۴۹۸۶۰) موافق فقره (۱) و (۲) ضمیمه اعتبار به مباشرت مجلس داده میشود.

میکنم علت و مبدأ اشتباه آقای ملک مدنی این مقدمه است که ایشان ملاحظه کرده اند در عمل که هر تاسیسی را (مؤسسات ملی را عرض میکنم) از قبیل فلاحت تجارت آوردن کارخانه وقتی که دولت مباشر عمل می شود آنطوریکه که یک شخص عادی از عهده برمی آید از عهده بر نیاید برهانش هم واضح است برای اینست که اینها شخصاً جمع شده اند پول گذاشته اند دلسوز هستند دنبال کار خودشان میروند و مراقبت کامل دارند و البته اینها مراقبتشان بیشتر است و اینطور دقتها در کاری که مربوط بدولت است بطور شایان و شایسته نمی شود. این است که خوب در نتیجه از آب بیرون نیاید لکن میخواستم بایشان عرض کرده باشم که مجلس شورای ملی اینطور نیست همانطور که عنواناً خارج از مؤسسات دولتی است روحاً هم جداست باین معنی که فرد فرد در تجربه دیده ایم که فرد فرد اعضای که در مجلس شورای ملی در این مؤسسه ملی يك مسئولیتهائی دارند مراقبت و مواظبت میکنند در انجام وظایف شان (صحیح است) ما اینجا در مواقع عده دیده ایم بهترین نمونه هایش یکی مسئله بنائی است یکی ایجاد مطبعه است (صحیح است) این بنائی در جادهی دیگر هم شده است و دیده آید یکی ایجاد مطبعه است در مجلس شورای ملی دیگران هم که پول شخصی گذارده اند و رفته اند مطبعه آورده اند مطبعه شان را دیده آید موجود است بنابر آن فرمایش آقای ملک مدنی آن مطبعه را که یک شخصی رفته است با پول خودش خریده است و آورده است با آن مقدمه آن مطبعه باید بهتر از مطبعه مجلس شورای ملی باشد حالا جواس من داده میشود که آن مطبعه کوچک بوده است و صاحبش پول زیاد نداشته است و مطبعه کوچک وارد کرده است خوب این کاغذ را که باید درش خوب چاپ کنند ما حروف آنرا می بینیم وضع و سبک آنرا هم می بینیم

این مؤسسه وجود خودش گواه و شاهد این است که مجلس شورای ملی هر کاری را که کرده است در بهترین درجه دقت و مراقبت شروع کرده است و بهترین درجه دقت و مراقبت نتیجه گرفته است و با دیگر مطابع هم مخالف و مزاحم نیست بلکه سبب و علت العلل وجود مطابع دیگر است یعنی خاکی سایر مطابع است چرا؟ قبل از ایجاد مطبعه مجلس شورای ملی مطالبی در این شهر بوده کتب و جرائدی هم در آن مطابع طبع میشده است الان موجود است آنها را می آوریم میگذاریم بهلوی این جرائد و جلالی که امروز در این مطابع طبع میشود می بینیم بواسطه وجود مطبعه مجلس آنها هم خواسته اند رقابت و عجز نمی کرده باشند و همی خود را کامل کرده اند پس کمال آنها نتیجه این مطبعه بوده است پس این مطبعه نهایت خدمت را کرده است و اگر ما یک افرادی بودیم که تا با امروز نگهداری میکردیم آن یک اعتبار دیگر را یعنی اگر مؤسسه کاغذ سازی را ایجاد میکردیم آن هم مدلسر مشق میشد که اینکه وقتی آن هم اعتبارش از دست داده شد بر حسب یک اقتضاء و مصلحتی ملاحظه فرمودید آنها ایجاد نشد پس مجلس شورای ملی تمام مؤسساتش یعنی آنچه را که تا با امروز ایجاد کرده در نهایت دقت و مراقبت بوده و دیده اشتباه بره آید ولی توجه باین داشتند حق داشتند که اشتباه بره آید ولی توجه باین کفایتی که بنده عرض کردم فرمایند البته بایشان خواهند گفت (ملک مدنی) بنده بطور کلی عقیده ام را گفتم) درست آن اصل کلی را که شما معتقدید بنده هم قبول دارم و معتقدم منتهی یک اشتباه دارد و آن هم مجلس شورای ملی است (صحیح است)
رئیس - آقای ارباب کیخسرو.

ارباب کیخسرو - راجع بنواقص مطبعه که سؤال فرمودندو يك قسمتی از آن روزنامه و تصویر را تذکر دادند اولاً عرض کنم که تصاویری که در جرائد چاپ می شود هیچ

وقت در مطبعه مجلس چاپ نمی شود و خودشان چاپ می کنند نهایت يك نسنهائی کلیت هاشان را میدهند به مطبعه مجلس شورای ملی که تهیه کند و الا مطبعه مجلس شورای ملی خودش چاپ نمی کند مطبعه فقط تهیه میکند حالا اگر بد چاپ می شود دیگر از آن حیث تعصیری متوجه مطبعه مجلس شورای ملی نیست مخصوصاً در همان موقع که این تذکر داده شد بنده حسب الوظیفه آن کناچه که نمونه تصاویری که در خود مطبعه مجلس تهیه و چاپ می شود از نظر مبارکشان گذراندم که آنچه در مطبعه مجلس چاپ می شود این است حالا اگر آن کلیت را در جای دیگر ببرند و دانت در طبع نکنند تعصیر مطبعه مجلس شورای ملی نیست ملاحظه فرمائید آن چیزی که باید کلیت بشود مستلزم عکس صحیح است کاغذ مخصوصی میخواهد بعد در جفت گیری در زیر چاپ يك تزیینی دارد که باید تمام اینها ملحوظ شود مرکب آن باید مرکب صحیح باشد هر کدام ناقص باشد آن کلیت را ناقص می کند بطور خلاصه عرض کنم از اولی که در مجلس شورای ملی مطبعه ایجاد شده است تمام هیئت رئیسه وقت این بوده است که هیچگونه روزنامه و مجله در مطبعه مجلس چاپ نشود و نمی شود فقط اگر کلیت میخواهند می سازند و بدستشان می دهد راجع بواقعی که فرمودند آنچه که مادرشور داده ایم اولاً چون ماشین برق برای حوائج خود مطبعه و حوائج مجلس ما کسر داشته ایم يك ماشین دیگر بقوه صد اسب دستور دادیم دو ماشین داریم کفایت نمی کند يك ماشین دیگر بقوه صد اسب دستور دادیم يك مقدار زیادی وسائل گراور سازی را دستور داده ایم و رسید است لوازم نمبر و قسمت هائی که برای نمبر و باندول لازم بوده است آنها را تهیه کرده ایم يك قسمت های دیگری هم هست که در صد تهیه آنها هستیم ولی پول لازم دارد یکی از آنها ماشین مخصوصی است برای نمبر که بطرز جدید اختراع کرده اند و تقریباً چهار صد هزار ریال قیمت آن است ما اگر اعتبارات مان اجازه بدهد آن را هم خواهیم خواست برای اینکه آنها هم در سرعت طبع ترجیح دارد بر این هائی که هست و هم در رقم نمبر یکی دیگر از رقم ماشین هائی است که قبلاً هم تذکر داده

شده و ما هم مذاکره کرده ایم و مظنه جات هم در دست داریم راجع بحروف ریزی است که حروفها را مطابق دستور بریزد و آن هم از احتیاجات این مملکت است که بتواند حروف را در این جا بریزد و حروف حاضر هم در این جا داشته باشیم و این هم مقدماتش عمل شده است و به مجرد اینکه پول دست ما بیاید انجام خواهد شد (دکتر طاهری - فینشش چقدر است؟) خود ماشین حروف ریزی سه دستگاهش در حدود دویست هزار ریال تمام می شود ولی البته این مستلزم قالب هائیت قالب حروف است باین است که چهره فم باشد و برای چه حرفهائی خواسته شد البته برای حروف فارسی از نمره ۸ تا نمره ۳۶ و با درشت تر قالب لازم دارد و باید عمده لازم قالبها را تهیه کند و این اتفاق بر قیمت ماشینها می شود و به منظور برای حروف لاین که هر مقدار از آن لازم باشد باید قالب خرید ولی ما عجبالتاً برای حروف لاین احتیاج نداریم و لازم نداریم برای اینکه مطبعه مجلس در حدود ۱۴۰ رقم حروف لاین دارد و محتاج بحروف لاین نیست و آنچه باید تهیه کند قالبهای حروف فارسی است که تقریباً با آن قالبها بعد سی هزار ریال تمام خواهد شد با ماشینها و اینها اما برای اینکه بنده حرف نسبه زده باشم عین آن دفتر را که نمونه کارهای مطبعه مجلس و کارهای الوان و غیر الوانش است خواستم و آن را آوردند و این جا می گذارم که هر کدام از آقایان در موقع خودش خواسته باشند بپایند این جا و ملاحظه فرمائید (صحیح است)

اورنگ - کواه عاشق صادق در روی میز باشد (خنده نمایندگان)

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده عرض خیلی مختصر است عرض کنم آقای ارباب حقیقتاً راجع به مطبعه مجلس هدینغور که نمونه هایش هم این جا هست خیلی زحمت کشیده و رنج برده اند و حقیقتاً يك مطبعه جامعی برای مملکت تهیه شده است (صحیح است) و این مطبعه به عارف مملکت کلیتاً و مخصوصاً بمؤلفین و نویسندگان و کسانی که به ترجمه و تالیف کتاب می پردازند خدمت بزرگی کرده است ولی

يك قسمی دارد که این قص را باید هر چه زودتر مرتفع کند و در صد باشد که این تهیه هم از مطبوعات ایران مرتفع بشود و آن این است که حروف اعرابدار در مطبعه مجلس نیست الا آن ما اگر يك کتاب کلاسیک میخواهیم بنویسیم يك شعر عربی میخواهیم در آن جا بنویسیم و نقل کنیم که فتح و ضمه و کسره و اینها داشته باشد که يك مبتدی آن را بتواند بی غلط بخواند نباید بتواند بصرف و نحو آشنا بشود نیست گذشته از این اگر از این حروف هم باشد نازه حروف چین آن نیست و حال آنکه باید تهیه کنند چون بیشتر مطبعه مجلس کتاب طبع می کند و کتاب راهم خیلی نفیس طبع می کند خیلی خوانا و خیلی خوب که غالب آقایان ملاحظه فرموده اند ولی این تهیه در مطبعه مجلس هست و خیلی بد است و من مخصوصاً از آقای ارباب کیخسرو خواهش میکنم که در سفارشان که بخارج میدهند برای حروف و قالب ریزی و اینها برای حروف اعرابدار هم در این شهر يك بنا و پایه بگذارید چون این بد است که کتب معارفی و مطبوعات ما حروف اعرابدار نداشته باشد و از این حیث برای خوانندگان مبتدی یا غیر مبتدی که آشنا نیستند بصرف و نحو اسباب زحمت بشود و تواند اشکال بکند اگر این تهیه هم از مطبعه مجلس رفع شود میتواند در واقع مطابق آرزوی ما که همیشه انتظار داشتیم يك خدمات عمده را انجام بدهد مطبعه مجلس يك مطبعه جامعی باشد و خدمات مهمتری را انجام بدهد و امیدوارم این خدمت را هم در آینه بتواند انجام بدهد.

رئیس - آقای رهنما

رهنما - بنده بیشتر عراض خودم را می خواستم در ماده اول عرض کنم ولی مجال نشد و نوبت فرسید ولی در این جا لازم میدانم عقیده خودم را از نقطه نظر حفظ يك اصول و مبادی که خود نمایندگان بیشتر به آن علاقه مند هستند يك مختصر توضیحی بدهم تا این سوء فاهمی که در خارج ممکن است برای مجلس شورای ملی ایجاد شود بر طرف شود. بودجه مجلس شورای ملی به بنده بنده زیاد نیست ما اگر خودمان معتقد شریم که این بودجه زیاد است شاید از نقطه نظر این است که يك

مسائلی را بخواهیم تذکر داده باشیم ولی اصولاً بودجه مجلس شورای ملی به بنده بنده زیاد نیست (صحیح است) ما اگر خودمان معتقد بشویم که این بودجه زیاد است عرض کردم شاید از نقطه نظر يك تذکرانی است ولی در خارج این طور رانمود می شود که نباید کلاً مجلس شورای ملی خودشان می آیند و می نشینند و راجع به بودجه خودشان هر طوری دلشان می خواهد رأی میدهند و درست می کنند به بنده بنده این روح و فکر و این زمره در خارج برای مجلس شورای ملی خوب نیست بودجه مجلس شورای ملی آقا زیاد نیست (صحیح است) جمع بودجه مجلس را که الا آن در دست همه هست مطابق ارقام به آقایان عرض میکنم جمع بودجه مجلس که ما الا آن می خواهیم تصویب کنیم در سال می شود شصت و یک و چهار هزار و پانصد و پنجاه و چهار تومان (۶۲۱۵۵۴) حقوق آقایان نمایندگان در حدود چهار صد و چهل هزار و کسری تومان - حقوق و مخارج مطبعه مجلس شورای ملی پنجاه و چهار هزار تومان و کسری - بودجه حقیقی تشکیلات مجلس صد و بیست و يك هزار تومان است. آیا این بودجه زیاد است آقا در سال ۲ ماهی ده هزار تومان؟ (عده - از نمایندگان خیر) (دکتر طاهری - اصلاً به بنده بنده تکرار این موضوع لزومی ندارد آن ماده گذشت در بنده بنده بنده میخواستیم به آقایان محترم تذکر بدهم که این مبلغ زیاد نیست (صحیح است) و يك صد و بیست هزار تومان بودجه مجلس شورای ملی برای تشکیلاتی که دارد از قبیل کمیتهونها و تشکیلات دیگری که خود مجلس دارد حقیقتاً زیاد نیست و ما در اطراف این موضوع نباید زیاد عراضی بکنیم و بحث کنیم (صحیح است) و اما در اطراف این قضیه مطبعه مجلس که آقای روحی فرمودند البته آقای ارباب توضیحاتی را که لازم میدانند در اینجا خواهند داد.

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - راجع به آن قسمت حروف که آقای روحی تذکر دادند خدمتشان عرض کنم که در مطبعه مجلس حروف معرف وجود دارد کتبی هم اخیراً چاپ شده است

با اعراب و این بر حسب امر حضرت آقای رئیس هم شد که ما خواستیم و رسید و کتب عدیده هم چاپ شده و موجود است حالا اگر کتب معارفی که برای مدارس دستور داده اند آنها اگر طرز دیگری است آن دستور و میل خودشان بوده است که قسم دیگر چاپ شده است و دستور خودشان بوده است ولی در هر صورت از آن رقم حرفی که فرمودند دارند.

عده از نمایندگان - کافی است مذاکرات

رئیس - آقایانی که با ماده دوم موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود.

ماده سوم - مجلس شورای ملی بمباشرت مجلس اجازه میدهد که عوائد مطبوعه مجلس و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات را جزء جمع محاسبات مجلس محسوب دارد بصره - معادل حقوق و مصارف سالانه مطبوعه مجلس و مخارج طبع صورت مشروح مذاکرات مجلس که از وزارت مالیه دریافت میشود از محل عوائد مزبور بجز آنکه مملکت تأدیه خواهد شد و مازاد کلیه عوائد فوق الذکر بر طبق قانون بودجه مصوب ۲۳ فروردین ۱۳۱۱ بمصرف تکمیل اثاثیه و رفع نواقص مطبوعه مجلس خواهد رسید

عده از نمایندگان - مخالفی نیست

رئیس - آقایانی که با ماده سوم موافقت دارند قیام فرمایند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد. مذاکره در کلیات ثانی است. (عده از نمایندگان - مخالفی ندارد -

رأی رأی) آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد. (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۱۰۲ ورقه سفید تعداد شد).

رئیس - عده حضار ۱۰۵ با کثرت ۱۰۲ رأی تصویب شد

۳ - تقدیم لایحه قرارداد لفظ جنوب از طرف آقای وزیر مالیه

رئیس - آقای وزیر مالیه فرمایشی دارید؟

وزیر مالیه - آقایان محترم البته مسبوقند چون مذاکرات مربوطه به نفع جنوب تمام شده است و قراردادش حاضر شده است این است که تقدیم مجلس شورای ملی میشود که بجز این خودش بیفکند و بعد می آید بمجلس (تقدیم مقام ریاست نمودند) ضمناً میخواستم مجدداً غنی کنم هر چه زودتر این را لطف فرمایند که قانون متمم بودجه بگذرد که خیلی معطل هستیم و کارمان لنگ است. (عده از نمایندگان - فردا. فردا)

۴ - بقیه شور لایحه متمم قانون بودجه کل مملکتی

رئیس - ماده بیست و یکم متمم بودجه مملکتی مطرح است:

میزالی - عده برای مذاکره کافی نیست

رئیس - تأمل بنده هم از همین لحاظ است. (در این موقع عده برای مذاکره کافی شد) ماده بیست و یکم قرائت میشود.

ماده ۲۱ - وزارت مالیه مجاز است تا مبلغ ۴۰۰۰۰۰ لیره

- اسامی رأی دهندگان - آقایان: غیر فرستاده - عدل - فرشی - آصف - ملک زاده آملی - لارکزی - نواب پوری
- یرینا - کفائی - میرزا علیخان وکیل - دکتر ملک زاده - کاشف - اوردی - تربت - باستانی - طاری سبزواری - روحی
- امیر حسینخان بختیاری - اسدی - هدایت - امیر ابراهیمی - میرزا محمدخان وکیل - مؤید قوامی - شریفی - نازی - مسعودی خراسانی
- دادور - ویر - بهرامی - مفتی - ارباب کبکسرو - میرزائی - دکتر سبسی - صفاری - مزدهی - مجد صبغی - همرز
- حاج میرزا حسینخان طاطبی - اسکندی - معین آقامهدوی - پارسا - دکتر نزل ایغ - حاج فلاح حسین ملک - خواجوی - احتشامزاده
- دکتر افغان - کازرونی - همانی - دکتر ادهم - دکتر بهرامی - حاج تقی آقا و هابزاده - کازرونیان - دکتر طاهری - فقه الاسلامی
- دکتر احتشام - افغنی - معین خان فراگولو - مصمم سنگ - بیات ماکو - شیرازی - مولوی - اعظم زنک - چاپچی - شاهرودی
- سهرابخان ساکینیان - نریز - دکتر سنگ - طائس خان - طباطبائی دیا - انشار - انسر - هزار جریبی - میرزا اناس - چشیدی
- حزه عش - دهبانی - اورنگ - بنگدار - سلطان شیخ الاسلامی - سرآت استقبالیاری - عراقی - بهجانی - اقبال - اسد - بختیار
- ملک مدنی - طباطبائی وکیل - فحسی - بنامی - کورس - رهبری - دکتر ضیاء - مؤید احمدی - بک پور - فروزی - مخلوچی -
- لاریجانی - جرجانی - دهستانی - حسینی میرزا دولتشاهی - دیستانی - قوچی - محیط - مقدم

انگلیسی از موجودی فعلی ذخیره مملکتی و از آنچه در سال ۱۳۱۲ از عایدات معوقه یا جاری دولت از منابع نفتی ایران وصول شود جهت تأسیس دو کارخانه قند سازی در دو نقطه مختلف ایران به تشخیص دولت و مخارج مربوطه بآن در هذمه السنه و همچنین برای تأدیه قرض کارخانه قند کرج بابت سرمایه اصلا و فرعاً و باقی فقط آن سرمایه و همچنین مخارج مربوطه بشکمل و تأسیس آن تأدیه و احساب نماید. و نیز وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۲۱-۹۸-۴۵۹۰۶۵ لیره یهاری که مطابق قانونهای مورخ ۲۵ مهر ۱۳۱۰ و ۲۸ بهمن ۱۳۱۰ از ذخیره مملکتی برای خرید کشتیها و سایر مصارف مربوطه بانها بطور استقراض اخذ شده بخرج قطعی بردیفیه اعتباراتیکه برای این منظور (خرید کشتیها و مصارف مربوطه بآن) بموجب قوانین مذکوره تحصیل شده اند بمنزله اعتبار قطعی محسوب و برای مصارفی که در قانونهای ۲۵ مهر ۱۳۱۰ و ۲۸ بهمن ۱۳۱۰ و ۱۲ مهرماه ۱۳۱۱ و همچنین مخارج متفرقه مربوطه به کشتیهای خریداری و قیمت کشتی و قایقهای دیگری که مورد احتیاج باشد و تکمیل لوازم و تهیه احتیاجات مربوطه بانها قابل استفاده خواهد بود

رئیس - آقای امیر تیمور -

امیر تیمور - بنده خیلی مایل هستم که بمراضیتم که بیش از چند جزء بیست آقای وزیر مالیه بک توجه بیشتری فرمایند. آنچه که بنده اطلاع دارم از رونقی که ما ب فکر ایجاد ذخیره مملکتی افتادیم و جوهری که برای اینمصرف اختصاص داده شده در انگلستان بود بیه گداشته شد نمیدانم در موقع بحران پول انگلستان و در موقعی که دولت انگلیس واحد طلا را از دست داد آیا ضروری از این جهت متوجه ذخیره مملکتی ما شده یا خیر؟ و ثانیاً میباید نبودم که معلوم باشم که از مقدار ذخیره مملکتی چه مبلغی باقی مانده و از مخارجی هم که سابقاً چند فقره اعتبار داده بودیم که بمصرف برسد چه مبلغ باقی مانده و چه مبلغ بمصرف رسیده و در خود ماده بنده عرضی ندارم و موافقم

وزیر مالیه - بلی ذخیره مملکتی میداند که از وجوهی حاصل شده است که از حق الامتیاز دولت ایران در کپانی نفت بدست می آید و همه بالیره بوده است از روز اول بالیره بوده است و بموجب قوانینی هم که از مجلس گذشته است عیناً بالیره بذخیره مملکتی منتقل شده است تا امروز هم بالیره است و مسلم است تمام لیره هائیکه در دنیا در روزی زمین بوده در تمام دنیا بوده است و قتیکه نازل کرد و وقتی شکست ضرر وارد میآید البته بدولت ایران هم از این باب ضرر وارد آمده و لیره که حالا خرج میکنند از آن جا به میزان بره فعلی وجود خرج میشود اما اینکه فرمودند از ذخیره مملکتی چند باقی است ذخیره مملکتی مرتباً در حدود سه میلیون و ششصد هزار لیره بلکه تا نزدیک چهار میلیون لیره درست خاطر نیست بوده است ولی دو میلیون و هفتصد هزار لیره اش بموجب دو فقره قانونی که از مجلس شورای ملی گذشته است برای خرید مهمات لشکری اعتبار داده شده است و آن خرج شده است و بکفایتی هم هست که آنهم خرج میشود و تمام میشود بک مقدار هم همین جا آمده بود بموجب چهار یا سه فقره قانون که اینجا است هست برای خرید کشتی اعتبار داده شده که آنهم مقدار زیادی خرج شده است و بک مقدارش هم برای بک مخارج دیگری که گاهی بموجب قوانین پیش آمده خرج شده است و حالا اگر آن اعتباری که برای خرید مهمات هست آن را جداگانه منظور بداریم چیز زیادی باقی نماند شاید بانداره چهارصد یا چهار صد و پنجاه هزار لیره باقی نماند که در بک ماده یا ماده دیگری ملاحظه میفرمایند شاید همین ماده باشد که بک مقدارش برای کارخانه قند کرج داده می شود و بقیه اش فخصبص داده شده است برای خرید دو کارخانه دیگر (امیر تیمور - پس دیگر چیزی باقی نماند) و چیزی دیگر باقی نماند ولی وجوهی که وقتی قانون بودجه گذشت در آنجا دوباره مقید میشود که وجوهی که از بابت فقط میرسد دوباره بذخیره مملکتی منتقل میشود

لهذا عنقریب البته مبلغ عمده میرسد و باز بدخیره ملکیتی می رود.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بک موضوعی را که غالباً بنده بهیئت دولت تذکر داده ام بلکه اعتراض کرده ام حالا موقع را منتقم می شمارم که این جا تکرار کنم و جوابی را هم که داده اند آرا هم عرض میکنم و آن این است که این رویه که فعلاً دولت پیش گرفته است که تمام مؤسسات تجارتمی را خودش اقدام میکند اینکار مصرف کننده را بنا بودی میکشاند بجهت اینکه هرکاری را از کارهای تجارتمی بافلاحتی باصناعی دولت اقدام میکند از اول و حله بک ادارات عربی و طویلی برای آن درست میکند الان برای قند ملاحظه می فرمائید اداره چغندر شعبه قیسان دالره شتر (خنده نمایندگان) اینها خیلی زیاد است تمام این اشخاص و مؤسسات بودجه شان را از دولت میکیرند نه از حاصل کارخانه بنابراین چون اینطور است انتخاب متصدیان امر بیشتر برای اصول اداری و با نظریات و امور سیاسی و امثال اینها خواهد بود تا راجع به تخصص و اطلاعات و آنها از آن گذشته متصدیان امر چون نفع مستقیم از آن کار ندارند آن دولتی را که باید داشته باشند نخواهند داشت اما از طرف دیگر عموم مردم که باید مصرف کنند تمام مخارج کارخانه را بدهند و تمام مخارج این کارخانه اضافه و تحمیل بر مردم میشود علاوه بر آن مبلغی که دولت روی اینکار خرج میکند بدیهی است که باید در بودجه کل ملکیتی جزو عایدات بیاید و وقتی که مصرف میرسد دولت برای جبران آن کار فاکتور است بک عوارض جدیدی وضع کند یا قیمت آن محصول بیفزاید تا فلافی بشود بنابراین روز بروز آنچه را که از کارخانه دولتی بیرون می آید باید قیمتش بالاتر برود و کران تر بشود و مصرف کننده هم مرتب باید پول بدهد از برای جبران این کار و هیچ راهی نداشته باشد در صورتیکه اگر این قبیل کارها بدست مردم و بدست سایرین یعنی تجار و عموم سرمایه داران

که بترسند و بگویند عمل نشده خیر سهام را بفروشند به اشخاص و بک شرکت سهامی مطابق قوانین تجارتمی تشکیل بدهند که هیئت مدیره هیئت تقنیش و اینها داشته باشد و مشغول رسیدگی بعمل باشند و جنبه اداری را بکلی در این مؤسسات از بین ببرند و موقوف کنند که این مخارج زائد کلبه از بین برود و واقعاً مؤسسات تجارتمی بشود و بیفتد واقعاً بدست اشخاص ذی علاقه و ذی نفع در عمل البته اگر پیشرفت کرد و سهام را خریدند که کم کم موجب امیدواری عموم میشود و پیشرفت های بیشتری میکنند اگر نشد آنوقت مداخله و شکایت بک اشخاصی که میکنند چرا دولت این کار ها را با اشخاص نمیدهد از بین خواهد رفت

وزیر مالیه - این مسئله که آقای فهیمی فرمودند مسئله اصولی است و جا دارد که بک روز هم در اطراف آن بحث شود ولی بحث کاملش موجب و متضمن ذکر شاید بعضی تفصیلاتی است که بنده میل ندارم همه آنها را این جا توضیح بدهم برای اینکه قصد ندارم انتقاد زیادی ازین مردم که می آیند و میکیرند شرکت تأسیس کنیم و داخل در این چیزها میشوند حرفش را میزنند ولی قصد دارند و نمیخواهم عرض کنم اشخاصی که شرکت تأسیس کردند بچه نحو به پایان برسانند و نمیخواهم اینجا انتقادی از آنها کرده باشم بنده این قصد را ندارم اصولاً البته بنده موافقم با سرکار که دولت نباید مثل سابق ها که کارواری میکرد و کندم و جو می کاشت که از دوسه هزار سال پیش بساد گرفته بود حالا هم بکند آفتابان می گفتند که این را هم دولت نکند با اینکه کار آسانی بود حالا کار تجارتمی هم دفتر داری و اینها که خیلی از آن مشکل تر است که قطعاً باید بکند بنده هم موافقم نکند و نباید بکند ولی بیک شرط: و آن سه شکل دارد یکی اینکه کارخانه قند مثلا در مملکت نباشد یکی اینکه باشد ولی صاحب های شرکتها صاحبان سرمایه و ارباب صنایع بیاورند یکی هم اینکه دولت بیاورد از این سه شی بهترین شقوقش این است که مردم انفرادی اینها را بوجود بیاورند ولی اگر معلوم شود که این محال

است غیر هستیم بین این که با هیچ باشد یا اینکه دولت اقدام بکند حالا بگوئیم که هیچ باشد مطلب بحث زیادی دارد و آنوقت شاید بگوئیم که این کار مضاری دارد اما اگر دولت اقدام بکند خواهند فرمود که اگر دولت کارخانه قند یا هر کارخانه را ایجاد بکند مجبور است قیمتش را بالا ببرد و تحمیل کند البته اگر قیمتش را بالا ببرد و مثل قیمت خارجه بفروشد که دولت که صاحب سرمایه اصلی است نمی تواند پیشرفت کند صاحب سرمایه انفرادی بطریق اولی و در سالهای اول تأسیس و تشکیلش نمی تواند رقابت کند آقا کارخانه کبریت تبریز و اینها را ملاحظه فرموده اند که دولت تمام وسائلش را فراهم کرده - قانون انحصار تجارت وضع کرده کمربند را درست کرده تصدیق صدور و جواز ورود و اسعار تنظیم کرده و این مقررات را وضع کرده آنوقت برای ورود ماشین آلات تسهیلات کمربند قائل شده است و الزام تصدیق صدور ندارند و معافشان کرده و اسعار را برایشان تهیه میکردیم کار را خیلی سهل می گرفتیم برایشان که کارخانه وارد کنند با همه اینها هنوز واقع نشده و کاری نشده که واقعاً بک چند نفری بیایند و بک چیزی تشکیل بدهند اولین جنبه اش این است که در بک کاری که عمل می آوردند نظری هم بر فراه مردم داشته باشند یعنی بی جهت وزود چیزی را کران نکنند و جنس را کران نگذارند عمل بیاید و بد عمل بیاید ولی بهیچها که دارند هیچیک از این دو جنبه را ملاحظه نمی کنند در اینصورت اگر فقط قصد اینست که دولت تمام حربه هایش را مجهز و مسلح بکند و تمام قوایش را بکار بیندازد و باقی اهل مملکت کتلهایشان را به بندد آنوقت یکی دوفر تمام فایده ها را ببرند این به صرفه مملکت نیست و بهتر است خود دولت بکند و در بکارخانه مردم را ببندد و بزور بک کاری بکند این هم باز بصرفه مملکت تمام میشود آن فایده باز میریزد نوی صندوقش و بنفع مملکت تمام میشود شما می فرمائید که مردم بیایند و سهام بخرند شرکت سهامی دائر کنند این دیگر کار چند درجه بدست بنده همین الان عرض میکنم در مجلس

رسمی کار خانه نقد کرج را میفروشیم از همین امروز ولی بشرطیکه هر صد تومان آنرا بیست و پنج قران نقد بدهند نه حواله بخباز (خنده نهانندگان) پول نقد بدهند بوزارت مالیه بنده هم می فروشم از امروز فرزندهایش را هم قبول کنند همه کارش را هم قبول کنند نقد خوب هم عمل بیاورند سر موقع هم بدهند بخارج هم نفروشند در دست داخله هم نگاه بدارند منافع ملت و مملکت و مصرف کنندگان را هم رعایت کنند آنوقت بنده حاضرم له آنها بفروشم بلکه منفعت هم بکنیم در بعضی از مواقع تشویقات دیگری هم که صلاح بدانیم بکنیم بیایند و بخرند ولی این هم آقا تجربه شده عرض کردم افسوس بنده صلاح نمیدانم و نمی خواهم که عرض کنم که در آن مواردی که تجربه شده چطور و چه چیز بیرون آمده والا یقین دارم که اتفاقاً و اجماعاً آقایان اعضاء مجلس با بنده موافق و متفق میشوند که بفرمایند دیگر از این کارها نکند

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده بر خلاف نظر آقای فهیمی کاملاً موافقم که دولت کار خانه هائی جدید تأسیس کند عرض بکنی ده تا دوازده تا که این حوائج مملکت را رفع بکند البته اگر تواقسی هم باشد ممکن است کم کم رفع کند این اصلش بد نیست حالا البته بدرفتاری مأمورین و کارهائی که اداره صنعت میکنند با تاجر یا با مردم این کار دیگری است ولی آن چیزی را که بنده میخواستم از آقای وزیر مالیه سؤال کنم اینست که قانون متمم بودجه مملکتی یعنی يك فواعدی واجم بسك و طرز خرج بودجه مملکتی در ظرف يكسال اما در قانون متمم بودجه مملکتی بچه مناسبت اجازه پرداخت چهارصد هزار لیره برای تأسیس کارخانه نقد از مجلس میخواهند؟ آیا بهتر نبود که مثل همیشه قانون متمم بودجه عبارت باشد از مواد و ترتیبات و مطالبی که در خرج مؤثر است و در ظرف سال دستور و ترتیبی است برای کیفیت خرج بودجه و آنوقت مثلاً برای نقد يك لایحه دیگری بیاورند یا اینکه برای فروش

خرج میشود و برای این است که در واقع بودجه را تکمیل میکند.

رئیس - پیشنهادی از آقای افسر رسیده است قرائت میشود:

پیشنهاد آقای افسر

بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۲۶ بعد از عبارت در دو قطفه مختلف ایران این جمله اضافه شود: (که نقد و شکر آن ارزاتر تمام شود)

رئیس - بفرمائید

افسر - عرض کنم بعضی از آقایان شاید بفرمایند که خیلی این مطلب واضح و روشن است و بگویند این چه پیشنهادی است ولی البته بنده يك وقت می بینم که اینطور نمیشود و شاید دولت يك ادله محکمی داشته باشد بنده نمیدانم. مثلاً کارخانه نقد که ریزك را شاید بگویند از این جهت در آنجا فرار دادیم که زمین آنجا خاصه است و معدن ذغال سنگ هم نزدیک است با آنجا ولی چندی بعد معلوم شد که ذغال سنگ خرواری سه تومان و نیم تمام میشود و ذغال سنگ آنجا هم کافی نیست و باید از شمشك و جاهای دیگر ذغال سنگ بیاورند و همینطور آجر هم از جای دیگر بیاورند و وقتی که حساب میکنیم می بینیم فنند در آنجا یکم هفت قران و دهشاهی هشت قران تمام می شود مدرك کرانی را چه فرض کنیم چرا این قدر گران تمام میشود؟ لابد میگویند ذغال سنگ خرواری شش تومان تمام می شود چقدر هم سه تومان و نیم میآید اجزش هم هزاری بیست تومان تمام میشود و می بینیم که همه حرفها هم منطقی است بالاخره کارخانه نقد هم يك چیزی نیست که حتماً در مرکز باشد دارالفنون یا دار المعلمین عالی نیست که در مرکز باشد این يك مطلبی است تجارتمی و حالاً شنیدیم که يك کارخانه هم میخواهند بیاورند در ورامین درست کنند بهر حال عرض میکنم که در آنجا هم ذغال سنگ نه تومان تمام میشود و همین اشکالات درش وارد است در صورتیکه اگر برای منافع است ممکن است در جاهای

دیگر نقاطی باشد که مناسب تر و بهتر باشد مثلاً در خراسان و جاهای دیگر هم آقایان - بوفند دامغان چغندر خرواری دوازده قران و ذغال سنگ خرواری یکتومان و آجر هم بیست و پنجقران تمام میشود. در شاهرود ذغال سنگ خرواری پنجقران از زمین استخراج میشود پنجقران هم کرابه میدهیم يك تومان هیزم هم میخواهند بسوزانند چغندر هم آنجا هست چغندر هم خرواری خیلی ارزاتر تمام میشود در جوبن جانی هست هشتاد پارچه ده که ما يك مقداری از ذغال سنگ آنجا هم آوردیم و خیلی هم خوبست و اگر در آنجا کارخانه گذاشته شود خیلی خوبست آهك خرواری بیست و پنجقران آجر هزاری بیست و پنجقران چغندر هشت قران تمام میشود هم اصل مهم هم همین است چون اینجا نوشته است هر جا که دولت صلاح میداند ممکن است که نظریات دولت مختلف باشد بگویند چون زمین کرج خاصه است اینجا بهتر است بنده عرض میکنم باید عقید باشد بفرستند تحقیق کنند هر کجا ذغال سنگ و چغندرش ارزاتر تمام میشود انتخاب کنند و با این اعتباری که آقایان دارند حساب کنند هر کجا که مخارجش کمتر میشود در آنجا دائر کنند و در جواب آقای فهیم الملک که میفرمایند تاجر کارخانه درست کنند عرض میکنم که پنجاه تا کارخانه دیگر هست آقایان تاجر اگر میل دارند ملائکین اعیان خوب بیرون درست کنند معلوم نیست که آنها توانند یا دولت رقابت کنند دولت هم آنوقت منحصر میماند که کارخانه اش را چکار بکند بالاخره جاهای خالی زیاد است و مصرف هم دارد دولت نمونه این کارها را تهیه میکند برای اینکه مردم آشنا بشوند و یاد بگیرند - بنده تصور میکنم که مردم سه چهار کرور سرمایه بفرستند و از فرنگستان کارخانه بیاورند و بعد از دو سال تعطیل شود و بعد ندانند که چه باید بکنند حالا بنده به بعضی قسمت ها کار ندارم ولی طوری باشد که در عمل گرفتار نشویم باشکالائی که نماینده محترم فرمودند بنده هم بهمان ادله

که نمخواهم عرض کنم که بچه مشکلائی در این چند سال بر خورده ام
وزیر مالیه - این مطلبی را که فرمودند چیزی نیست که جواب داشته باشد صحیح است و درست است و اصولاً همگی موافقت دارد الا اینکه چون توضیح و اوضاحت است بنده قیدش را لازم میدانم در بودجه. خود دولت يك چیزی را که صلاح میدانم البته در نظر میگیرد خود دولت هم در خیال منافع مملکت و مردم باید باشد و چیزی را که لازم و صلاح میدانم البته مسئول مجلس شورای ملی است و باید به مسئولیت خود در رفتار کند و صلاح خودش را درست تشخیص بدهد بنده سر رشته مخصوصی از کارخانه قند ندارم که آباد کرج ارزانه تمام میشود با زغال سنگ در کرج ارزان تراست با درجای دیگر ولی در درجه اول همان آب و زمین را تصور میگردند و این کار را همیشه بکرج رجوع میکردند یکی بواسطه آبش بوده و یکی بواسطه شهرتی بوده که اشخاصی تجربه کرده اند آمده اند و گفته اند ولی ممکن است در يك جاهای دیگر هم این کار را کرد در آذربایجان میالدواب و همبظور در خراسان و نقاط دیگر شش هفت کارخانه بنا خواهد شد و اینکه اول اینجا را انتخاب کردند شاید مهمترین نکته اش این بوده است که نزدیک طهران و تحت نظر دولت مرکزی باشد که هر روز برود نگاه کند يك چیز دیگری هم فراموش کردم یا آقای فهیمی عرض کنم این اسف که اینها در بودجه نمی آید نه میدهند و نه می آید اینها مخارج انتفاعی است و در بیلان خودش می آید.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس (خطاب به آقای افسر) - رأی میگیریم به پیشنهاد شما؟ (افسر - بل) رأی میگیریم به پیشنهاد آقای افسر آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قیام نمودند) قابل توجه نشد. رأی میگیریم بماده ۲۶ آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد ماده ۲۲ قرائت میشود:

ماده ۲۲ - وزارت مالیه مجاز است مخارج مربوطه بوجوه ذخیره مملکتی را از اول سال ۱۳۱۰ بعد از محل خود بوجوه ذخیره مذکور تأدیه و احتساب نماید

رئیس - آقای فرش

فرشی - بنده در این ماده میخواستم از آقای وزیر مالیه سؤال کنم راجع باصل ذخیره مملکتی بنده خیال میکنم که تا حال صورتی راجع بذخیره مملکتی در مجلس نیامده است که مثلاً تا آخر اسفند ۱۳۱۱ ذخیره مملکتی در بودجه چه مقدار است و در عرض این سه چهار سال چه مبلغ از این وجه مصرف شده و باقیش چقدر است بقیده بنده بهتر بود که راجع بذخیره مملکتی يك لایحه و يك حساب جداگانه راجع بجمع و خرج او طبع میشد که آقایان نمایندگان بهتر اطلاع پیدا کنند اتصالاً حوالجاتی است که راجع بذخیره میشود از برای خرید کشتی و کار خانهای قند سازی و غیره ولی اصل موجودی ذخیره معلوم نیست که تا آخر اسفند ۱۳۱۱ دولت چقدر ذخیره در بانکهای خارجی داشته بملاوه این پولها کجاست و با چه ربحی است و چه حالی با اوضاع اسماری اروپا دنیا دارد خواستم این را آقای وزیر مالیه توضیح بدهند

وزیر مالیه - در باب ذخیره مملکتی همین چند دقیقه پیش شرحی عرض کردم ذخیره مملکتی ورودش بمایندات بموجب قانون بودجه میشود که همیشه اینجا میگردد و میگویند فلان مقدار حق الامتیاز است که منتقل می شود بجمع ذخیره مملکتی و هر سال هم در روزنامه ها گفته اند که امسال عایدات حق الامتیاز فلان قدر بوده است سال گذشته فلان قدر اینها را که جمع بکنیم میشود ذخیره مملکتی بنده هم ممکن است يك صورتی بدهم در جراید منتشر کنند از این محل هر خرجی که شده همش بموجب قانون بوده در ملیون و هفتصد هزار تومانش را برای مهمات فتونی و جنگی خود مجلس تصویب کرده است (صحیح است) قریب ششصد

میخواهم برای گذشته و آینه هر چه که واقع می شود باید بموجب قانونی بشود دلیلی هم ندارد که از عایدات عمومی خرج صرف برات و تلگراف و اینها داده شود غرض این چیز دیگری هم بنده باید عرض کنم و آن این است که چون آقای امیر تیمور فرمودند که پیشنهاد کردند از منافع از منافع نمی شود آقا برای اینکه منافع وجوه ذخیره بموجب قانون مخصوصی صرف خرید ماشینهای سرپاخانه و اسکان است (امیر تیمور - بمدهایش که نمی شود صرف آن کار) خیر نمی شود برای اینکه وجوه منافع ذخیره مملکتی بموجب همان قانون که عرض کردم اختصاص باین کار دارد و حالاً هم آن خرج تمام نمی شود يك سال و دو سال.

رئیس - پیشنهاد آقای امیر تیمور

پیشنهاد آقای امیر تیمور:

ماده ۲۲ را بطریق ذیل پیشنهاد میکنم:
 وزارت مالیه مجاز است مخارج مربوطه بذخیره مملکتی را از اول سال ۱۳۱۰ بعد از محل منافع خود وجوه ذخیره مذکور تأدیه و احتساب نماید

رئیس - بفرمایید

امیر تیمور کلانی - اگرچه آقای وزیر مالیه در جواب آقای اعتبار بیان فرمودند که منافع ذخیره مملکتی برای مصرف ماشین آلات سرپاخانه تخصیص داده شده ولی بقیده بنده بهیچوجه مانع الجمع نیست که مخارج مربوطه بذخیره مملکتی در درجه اول از منافع خودش برداشته شود و مازاد آن بمصرف سرپاخانه برسد خاصه که در اینجا معلوم نیست مخارج نگاهداری آن چه مقدار و چه مبلغ است علی ای حال بفرمایند که چیز مختصری است البته بمصرف خودش برساند و بعد مازادش را برای خرید و تهیه ماشین آلات سرپاخانه اختصاص بدهند بهتر است.

دکتر طاهری (مخبر کبیر بیون بودجه) - این یک مطالب خیلی ساده است آقای امیر تیمور در کبیر بیون بودجه هم این سؤال را کردند و جواب داده شد موضوع این است که اگر ذخیره مملکتی مخارجی پیش تعلق گرفت از بودجه عمومی مملکت برداشته نشود. اصل موضوع این است

هزار بهای هم برای خرید کشتی ها مجلس شورای ملی تصویب کرده اند و چند فقره دیگر هم هست و وقتی که به آقای امیر تیمور جواب عرض می کردم فراموش کردم عرض کنم که بلبره باقی است ولی ما يك کاری کردیم که در يك ماده دیگر شرحش را مفصلاً عرض خواهم کرد ما يك مقدار از این لیره را تبدیل جلا کردیم و این مقدار علیحده است و قریب بیست خرواز طلا موجود است که منتقل به ذخیره مملکتی کردیم و شاید در حدود يك ملیون و يك صد هزار لیره انگلیسی است که آن خرج نمی شود و راکد است و موردتداوم همین طور که فرمودند انتشار خواهیم داد

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - اینجا مینویسد مخارج ذخیره مملکتی را از اول سال ۱۳۱۰ بعد از محل خود وجوه ذخیره مذکور تأدیه و احتساب نماید. بنده خواستم سؤال کنم که از این محل چه مبلغ مخارج ممکن است بشود و بعد چطور شده است و از ۱۳۱۰ تا بحال مخارج ذخیره چه صورتی داشته و از کجا پرداخت می شده و چطور شده که این سه چهار سال را در این جا احتساب میکنند. اگر آقای وزیر مالیه موافقت بفرمایند اینجا پیشنهاد کنم که از محل منافع وجوه ذخیره این وجوه تهیه شود که از اصل باشد (امیر تیمور - بنده پیشنهاد کرده ام آقا) و بعد هم مبلغش را توضیح بدهند که چقدر است

وزیر مالیه - مبلغش بتعدد تومان یا هزار تومان بیشتر از اینها نمی شود اما اینکه فرمودند از پارسال است یا از اول امسال این مطالب را اما امسال متوجه شدیم بموجب قانونی که از مجلس گذشت تمام حق الامتیاز نفت که وصول می شود ما بر میداشتیم و در يك بنکی می گذاشتیم و او می شود ذخیره مملکتی بعد لازم می شود که از این بانك برداریم بفرستیم به آن بانك و لازم می شود که برای این کار خرجی بکنیم بیست تومان سی تومان پول تلگراف یا صرف برات و اینها را بدهیم و دلیل ندارد فی حد ذاته هر پول موجودی باید مخارجش از خودش باشد از آنوقت هم که متوجه شدیم شروع کردیم بانکار و وارد شدیم که جنبه قانونی این را هم اصلاح کنیم

حالا از منافس بردارند یا از اصلش این مطلبی نیست که اینجا گفته شود و معین شود که از کجا بردارند. اصل موضوع این است که ذخیره مملکتی از بودجه خارج است و حسابش از بودجه عمومی خارج و علیحده است دخل و خرجش برای خودش باید باشد اگر خرجی دارد از محل خودش داده شود و با آن قانونی که گذشت که پانزده ریختن و منافس را اختصاص بکار ضرابخانه داده است دیگر مقتضی این پیشنهاد نیست و لزومی ندارد که آن قانون عوض شود زیرا آن منظور هم تأمین می شود و نمایی می کنم استرداد بفرمائید

امیر قیوم - بنده استرداد می کنم.

رئیس - آقایانیکه با ماده ۲۲ موافقت دارند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده بیست و سه قرائت میشود:

ماده ۲۳ - مبلغ پانصد هزار ریال که در ماههای آخر سال ۱۳۱۱ برای بهره برداری مؤسسات صنعتی و مخصوصاً جهت تهیه چغندر برای کارخانجات قند سازی بر حسب ضرورت استقراض شده است تصویب و اجازه داده می شود که وزارت مالیه مستقیماً اصل و فرع آنرا از عایدات مؤسسات مذکوره اخذ و رد نماید و نیز اداره کل صناعت و فلاحت مجاز است با موافقت وزارت مالیه و ضمانت خزانه مملکتی نامیزان ده میلیون ریال برای مخارج بهره برداری مؤسسات صنعتی و فلاحتی از بانک ملی یا بانک دیگری استقراض و اصل و فرع آنرا از عایدات همان مؤسسات رد نموده و بقیه عایدات را به خزانه دولت تحویل نماید استفاده از این اعتبار در هر مورد با اطلاع وزارت مالیه و خرج آنهم با نظارت وزارت خانه مذکور خواهد بود - و نیز مبلغ ۱۳۰۳۲۰۰ ریال که بر حسب ضرورت در ماههای آخر سال ۱۳۱۱ از محل مالیات راه (سهم طرق) با اداره راه آهن آذربایجان جهت خرید الوار قرض داده شده است تصویب و اجازه داده میشود که معادل آنرا وزارت مالیه مستقیماً در صورت امکان از محل بودجه ۱۳۱۲ اداره مذکور و الا در سال ۱۳۱۲ و ۱۳۱۳ بعایدات مالیات راه (سهم طرق) مسترد نماید

رئیس - آقای ملک مدنی

وزیر مالیه - اجازه میفرمائید؟ يك قسمتی است که بعد متوجه شدیم که باید در آخر این ماده اضافه کنیم یعنی می کنیم که آنهم خوانده شود یعنی راجع بیک چیزی بود که قبلاً هم توضیح داده شد وقتی که فنون راجع بمخارج دو ماهه فروردین و اردیبهشت راه آهن گذشت بنده بودم در مجلس در نظر بود که این مخارجی را که اخیراً کرده بودند در غیبت مجلس برای راه آهن اینها بر حسب ضرورت شده است برای راه آهن جنوب هم همینطور این را اینجا منظور بدانند و جنبه قانونیش را درست کنند این غفلت شده است و حالا موقع استفاده است این را پیشنهادی کرده ام که در آخر این ماده اضافه شود:

و همچنین وزارت مالیه مبلغ هفت میلیون و چهار صد هزار ریال که بر حسب ضرورت در ماه های آخر سال ۱۳۱۱ برای بقیه احتیاجات راه آهن جنوب جهت بهره برداری و ساختن از عایدات انحصار قند و چینی اعتبار داده شده است تصویب و اجازه داده میشود که از محل عایدات انحصار قند و چینی احتساب شود و نیز اجازه داده میشود قیمت اشبالی که در دو ماهه اول ۱۳۱۲ جهت راه آهن جنوب و شمال خریداری شده و میشود از اعتباری که بموجب قانون پنجم اردیبهشت ۱۳۱۲ برای مخارج فروردین و اردیبهشت قسمتهای مختلفه راه آهن تصویب شده است محسوب گردد.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - اولاً بعقیده بنده این ماده چندین رقم دارد که هیچ تناسب باهم ندارد و با تدوین ماده مناسب نیست برای اینکه برای هر يك از اینها باید يك ماده مخصوصی باشد و بعد برای اینکه هر کدام از اینها يك اقلام خرجی است باید يك بودجه تفصیلی هم داشته باشد و دیگر اینکه راجع به ده میلیون ریال اعتباری که اداره فلاحت و صناعت برای بهره برداری در نظر دارد بنده مایل بودم که خود آقای فرخ رئیس اداره صناعت و فلاحت حضور داشته باشند و از ایشان توضیح بخواهیم که نظر ایشان

چست و چکاره میخواهند بکنند این وجهی که ایشان میخواهند اعتبار بگیرند چه نظر بانی دارند میخواهند از این محل تأسیساتی که سابقاً هم داشته اند جای دیگر هم درست کنند. اگر از اینجور تأسیسات و مؤسسات در نظر دارند بعقیده بنده لازم نیست همانطور که بنده در لایحه بودجه راجع بوضعیت فلاحت عرض کردم که باید در قسمت فلاحت بگذری از این جنبه ثوری خارج شد و نباید همه اش روی پرسنل و دفتر باشد و بالاخره يك اقدامات مفیدی نمود باید کارهایی کرد که استفاده بمعموم بدهد عرض کردم حالا هم این يك اعتباریست گرفته میشود و بنده خیال میکنم اگر يك دکهای معنوی بفلاحت بکنند و از این حالی که فلاحت در مملکت پیدا نموده خرجش بکنند بهتر است زیرا با این حال فلاحت که شغل عمومی است روز بروز نکس پیدا میکند بخصوص که وضعیت آب و هوای ایران و مملکت ماطوری است که دائماً فلاحت دچار يك چربانی میشود که زارع و مالک بیچاره را گرفتار خسارتی میکند یعنی آفت بیش می آید سرمای بیهود واقع تمام محصول سردرختی را سال گذشته از بین برد و خراب کرد و امسال هم همان آفت موجود است سرمای سال گذشته يك قسمت محصول عمده را خراب کرده است امسال هم همینطور شد اینها يك چیزهایی است که بعقیده بنده باید اداره فلاحت احصائیه داشته باشد نظر داشته باشد توجه داشته باشد بنده هم نظر مخصوصی در این مذاکرات ندارم بلکه فقط مقصودم این است که اداره فلاحت بان تکالیفی که دارد عمل کرده باشد و این مبلغی را که اعتبار میگیرد میخواستم به بینم بچه مصارفی میخواهند برسانند. حالا اگر آقای وزیر مالیه اطلاعی دارند يك جوابی در اینخصوص بفرمایند

وزیر مالیه - این نکته که بخاطر آقا رسید که چرا اینها اینجا نوشته شده و چه ارتباطی دارند ارتباط همه اینها که در این ماده جمع شده است يك چیزی است و آن این است که در غیاب مجلس بر حسب ضرورت قوری و فونی که بوده است اینها خرج شده است و حالا در يك ماده اجازه تصویب و احتساب میخواهیم.

برای اینکه تمام این مؤسسه‌ای که آقایان میدانند که یکی از مهم‌ترین اینها کارخانه‌تند کرج است که البته خرج زیاد و عایدش هم زیاد است و لازم دارد که اینها را درست کنند آنهم اعتبار است معلوم نیست که همه اش خرج شود شاید آخر سال معلوم شود که بکفایت کس خرج شده است

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده مختصر سوالی داشتم و آن این است که یک میلیون تومانی که اینجا معین کرده‌اند برای بهره برداری که بدهند با اداره صناعت مدتش معلوم نیست که تا چه مدتی این پول را بر گردانند یا بچه فریبی اصل و فرع را بر میگردانند این را آقای وزیر مالیه توضیح بدهند (مخبر - قانون بودجه برای یکسال است دیگر) که تا چند سال است برای اینکه در این لایحه یک موادی هست که یکساله نیست و برای سنوات آتی هم مورد دارد.

وزیر مالیه - اینطور نوشته شود: و نیز اداره کل صناعت و فلاحت مجاز است در هذه السنه با موافقت وزارت مالیه تا آخر.

رئیس - پیشنهاد آقای احتشام زاده قرائت میشود:

پیشنهاد آقای احتشام زاده

پیشنهاد میکنم در ماده ۲۳ عبارت (و محاسب خزانه مملکتی) حذف شود.

رئیس - بفرمائید

احتشام زاده - در اینجا بعد از وزارت مالیه قید شده است بمحاسب خزانه مملکت (مؤید احمدی - محاسب نیست آقای ضمانت است) (جمعی از نمایندگان - صحیح است) ضمناً این موضوع را میخواستم استفاده کنم از موقع چون مسئله بهره برداری اداره فلاحت يك موضوع قابل توجهی است متأسفانه کمتر توجه بهش میشود و میخواستم توجه آقای وزیر مالیه را بدان جلب کنم و آن این است سر و کار اداره صناعت با مردم افتاده است مخصوصاً در قسمت چغندر ککازی که اغلب مردم بایستی متصدی باشند و معامله میکنند اداره صناعت در رفتاری که

بشود و الا اینطور نمیشود (اعتبار - دو سال باشد) دو سال بد نیست

وزیر مالیه - اجازه میفرمائید در طرف دو سال هم بفرمائید شاید هم زودتر ما میخواهیم که زودتر بشود بفرمائید از عمل کرد از نتیجه عمل و محصول از نتیجه کار چون تا در سال پیشتر مبرر نیست و مایمی خواهیم زودتر باشد.

رئیس - با تصحیحاتی که شده يك بار دیگر عبارت معلوم شده را میخواهیم چون عایدات را قید کرده.

و نیز اداره کل صناعت و فلاحت مجاز است در هذه السنه با موافقت وزارت مالیه و ضمانت خزانه مملکتی تا میزان ده میلیون ریال برای مخارج بهره برداری مؤسسات صنعتی و فلاحتی از بانک ملی یا بانک دیگری استقران و اصل و فرع آنرا از عایدات همان مؤسسات رد نموده و بقیه عایدات را بخزانه دولت محوول نماید اعتبار - عایدات نوشته اند این اعم است و بالاخره معلوم نیست که از عایدات هذه السنه است یا سه آتی ولی

با مردم دارند بنظر بنده و مطابق اطلاعی که بنده دارم خیلی با مردم بد رفتاری میکنند بطوریکه اشخاصی که سال گذشته با اداره کانترا کرده اند که برای کارخانه چغندر بدهند سال بعد حاضر نشده اند زیرا يك تضییقات فوق العاده نسبت بزارعین میکنند مثلاً در قسمت پرداختها زحمانی برای مردم ایجاد میکنند و برای دریافت طلبشان که چغندر با اداره صناعت میفرستند باید چندین مرتبه ایاب و ذهاب کنند تا اینکه کارخانه حسابش را درست کند و البته برای زارعین خیلی مشکل است که از يك قطب بیدنی چندین روز وقت خودشان را صرف کنند و بیایند در اداره صناعت میخواستم توجه آقای وزیر مالیه را جلب کنم که يك تعدیلی در رویه مأمورین و متصدیان امر قائل شوند که مردم حاضر شوند و بیایند طرف معامله اداره صناعت واقع شوند و الا اگر این رویه را تعقیب نمایم بنده قطع دارم برای سال آینده هیچکس حاضر نخواهد بود عمل چغندر کاری را قبول کند و بالاخره باید معتقد شویم که دولت خودش عمل چغندر کاری را اداره کند.

رئیس - بالاخره پیشنهادتان را تعقیب میفرمائید.

احتشام زاده - اسز داد میکنم

رئیس - آقای اعتبار پیشنهاد شما را بخوانیم

اعتبار - بلی

پیشنهاد آقای اعتبار

در ماده ۲۳ پیشنهاد میکنم بعد از جمله - از عایدات همان مؤسسات اضافه شود (در طرف سال) رد نموده الی آخر.

وزیر مالیه - تا آخر سال نمیشود آتی.

مخبر - آقای اعتبار نظرشانرا فرمودند این است که عرض میکنم این اجازه عمل امسال است منحصر اگر در سال بعد بخواهند باید در بودجه دو مرتبه بیاید ولی پرداختش در این سال ۱۳۱۲ نمیشود باید محصول آنها که بیرون رفت و بفروش رفت آنوقت پرداخته شود و نمیشود مکلف کرد که در همین امسال ممکن است در سال بعد هم

خوب وقتیکه آقای وزیر مالیه اینجا میفرمایند عایدات همین امسال این مبلغ مستهک میشود بنده دیگر عرض ندارم.

وزیر مالیه - از نتیجه عایدات امسال و محصول آن رئیس - اشکال دیگری نیست (مخبر) نظر آقای مخبر در آن تصحیح و تقریری که آقای وزیر مالیه کردند موافق است!

مخبر - بله

رئیس - رأی میگیریم ماده بیست و سه آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد

(۲- موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

رئیس - جمعی از آقایان پیشنهاد کرده اند جلسه را

ختم کنیم. اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم

(صحیح است) جلسه آینده سه شنبه ۲۶ پس فردا سه

ساعت قبل از ظهر دستور بقیه لایحه منجم بودجه

(مجلس چهارم دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

بودجه یکساله یکهزار و سیصد و دوازده شمسی مجلس شورای ملی

ماده اول - برای مخارج دوازده ماهه سال یکهزار و سیصد و دوازده مجلس شورای ملی مبلغ شش میلیون و دویست و پانزده هزار و پانصد و چهل ریال (۶۲۱۵۵۴۰) موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمه اعتبار به مباشرت مجلس داده میشود.

تبصره - مباشرت مجلس مجاز است که از سرفه چوئی ماده اول بمادل سیصد و پانزده هزار و سیصد و سی و چهار ریال و نود دینار بتدریج از وزارت مالیه دریافت نموده بعد از پرداخت دویست و شصت و پنجاه هزار و سیصد و سی و چهار ریال و نود دینار قرضه بنالی سال ۱۳۱۱ تمامه آنرا بمصرف اثابیه مجلس برساند.

ماده دوم - برای حقوق و مخارج دوازده ماهه مطبوعه مجلس مبلغ پانصد و چهل و نه هزار و هشتصد و شصت ریال (۵۴۹۸۶۰) موافق فقره (۱) و (۲) ضمیمه اعتبار بمباشرت مجلس داده میشود.

ماده سوم - مجلس شورای ملی بمباشرت مجلس اجازه میدهد که عوائد مطبوعه مجلس و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات مجلس را جزء جمع محاسبات مجلس محسوب دارد.

تبصره - بمادل حقوق و مصارف سالیانه مطبوعه مجلس و مخارج طبع صورت مشروح مذاکرات مجلس که از وزارت مالیه دریافت میشود از محل عواید مزبور بخزانة مملکت تأدیه خواهد شد و مازاد کلیه عوائد فوق الذکر برطبق قانون بودجه مصوب ۲۳ اردیبهشت ۱۳۱۱ بمصرف تکمیل اثابیه ورقع نواقص مطبوعه مجلس خواهد رسید.

این قانون که مشتمل بر سه ماده و دو صورت ضمیمه است در جلسه بیست و چهارم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و دوازده شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

دوره نهم تقنینیه

شرح	تعداد نفرات	میزان ماهیانه هر طبقه ریال	میزان سالانه ریال	جمع کل ریال	ملاحظات
منقول			۲۷۰۲۲۰	۴۴۴۸۴۰۰	
باشکینت	۶	۲۲۰	۱۳۲۰	۵۰۴۰	
نیات	۶	۲۲۰	۱۳۲۰	۴۸۴۰	
ضبط جاری					
مدیر	۱	۱۲۱۰	۱۲۱۰	۱۷۲۸۰	
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
ضباط	۲	۱۲۰۰	۲۴۰۰	۱۴۴۰۰	
پرسنل و تقنینیه					
مدیر	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰	
عضو	۲	۱۰۰۰	۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	
آب					
مدیر	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰	
ارسال مراسلات					
مدیر	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
کتاب نویس و کمک ارسال مراسلات	۱	۴۹۰	۴۹۰	۵۸۸۰	
اعتبار خصوصی تقنینیه				۶۰۰۰	۴۸۲۵۲۰
قصره (۳) مباشرت					
قسمت اول					
معاون اداری	۱	۲۹۲۰	۲۹۲۰	۲۵۴۴۰	
محاسبات کل					
رئیس	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۱۱۰	
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
محاسب و منشی	۲	۱۷۲۰	۳۴۴۰	۲۰۶۱۰	
مدیر پرسنل و ضبط محاسبات	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
صندوق					
مدیر	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰	
عضو	۱	۱۲۰	۱۲۰	۵۰۴۰	
ملزومات					
مدیر	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
عضو	۱	۱۲۰	۱۲۰	۵۰۴۰	
ناظر	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۱۰	
			۱۳۲۸۰۰	۱۹۲۰۹۲۰	

شرح	تعداد نفرات	میزان ماهیانه هر طبقه ریال	میزان سالانه ریال	جمع کل ریال	ملاحظات
تفصیل ماده (۱) قهره (۱)					
ملزومات نمایندگان محترم و تفاوت قهری ریاست معظم مجلس برای ۱۱ ماه و ۲ روز	۱۳۱	۳۰۰۰	۳۹۶۰۰۰	۴۴۴۸۴۰۰	
قهره (۲) تقنینیه معاونت					
معاون اداری ریاست	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۴۴۰	
منشی اطالی معاونت	۲	۱۵۲۰	۳۰۴۰	۱۸۷۴۰	
کابینه					
رئیس	۱	۱۶۴۰	۱۶۴۰	۱۹۶۸۰	
آند نویسی و صورت مجلس					
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰	
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
آند نویسی اول و منقطع	۴	۳۳۴۰	۱۳۳۶۰	۴۰۰۸۰	
آند نویسی دوم و خلاصه نویسی	۴	۲۵۶۰	۱۰۲۴۰	۳۰۷۲۰	
آند نویسی سوم و پاک نویسی	۴	۲۵۶۰	۱۰۲۴۰	۳۰۷۲۰	
آند نویسی سوم و عضو تصحیح	۳	۵۲۰	۱۵۶۰	۱۸۷۲۰	
دارالانعام					
مدیر	۱	۱۲۴۰	۱۲۴۰	۱۴۸۸۰	
منشی مکتوبات نویسی	۲	۹۲۰	۱۸۴۰	۲۲۰۸۰	
منشی پاک نویسی	۴	۳۰۰۰	۱۲۰۰۰	۳۶۰۰۰	
منشی اداری کتب-یون عرابی و مرخصی	۱	۴۹۰	۴۹۰	۵۸۸۰	
قوانین و مطبوعات					
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰	
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
رابط کتب-یون و شعب پارلمانی	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰	
منشی قانون نویسی و پاک نویسی کننده	۲	۱۵۸۰	۳۱۶۰	۱۸۹۶۰	
منشی اداری کتب-یون بودجه	۱	۷۹۰	۷۹۰	۹۴۸۰	
سرآند نویسی و تصحیح	۲	۴۹۰	۹۸۰	۱۱۷۶۰	
			۳۷۰۲۲۰	۴۴۴۸۴۰۰	

شرح	تعداد قرات	از قرار قری در ماه وول	میزان ماهه مرتبطه وول	میزان سالیه وول	جمع کل وول	ملاحظات
منتول					۴۹۳۰۹۲۰	
تولیع صورت مشروح مذاکرات مجلس					۱۳۳۸۰۰	
مسئول (کنترانی)	۱	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۲۰۰۰		
عضو	۱	۴۹۰	۴۹۰	۵۸۸۰		
انشاء						
مدیر	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مقتصدی ضبط و ارسال مراسلات	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
بلیط ولوایح						
مسئول	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
تفتیش						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
معاون	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
عضو و مأمور تفتیش	۳	بفراوت	بفراوت	۱۳۶۸۰		
ممیزی و تولیع						
مدیر	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ممیز بلیط	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
کتابخانه						
مدیر	۱	۱۶۴۰	۱۶۴۰	۱۹۶۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو	۴	بفراوت	بفراوت	۲۴۶۰۰		
ضبط راکد						
مسئول	۱	۶۳۰	۶۳۰	۸۲۶۰		
عضو	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
مستخدمین جزء						
دربان باشی	۱	۴۵۰	۴۵۰	۵۴۰۰		
دربان	۴	بفراوت	بفراوت	۱۷۵۲۰		
مسئول امور برقی و مکانیکی	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۱۶۰		
تلفون چی	۱	۳۵۰	۳۵۰	۴۲۰۰		
پیشخدمت باشی	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
پیشخدمت	۲۵	بفراوت	بفراوت	۹۲۱۶۰		
					۴۳۴۸۹۰	
					۴۹۳۰۹۲۰	

شرح	تعداد قرات	از قرار قری در ماه وول	میزان ماهه مرتبطه وول	میزان سالیه وول	جمع کل وول	ملاحظات
منتول					۴۹۳۰۹۲۰	
سرایدار باشی	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
سرایدار	۱۹	بفراوت	بفراوت	۶۲۴۰۰		
آبدار باشی	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
آبدار وسقا	۶	بفراوت	بفراوت	۲۱۳۶۰		
فراشیباشی	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
فراش	۱۲	بفراوت	بفراوت	۳۳۳۶۰		
بانجانبیباشی	۱	۳۷۰	۳۷۰	۴۴۴۰		
دغبان و کاکار	۸	بفراوت	بفراوت	۲۴۸۴۰	۶۰۴۶۸۰	
قسمت شوم						
نوق العاده مورین کشیک تلگراف ویدت و یک نفر فراش بیست شهریه ورنه مرحومان تمت الله خان پیشخدمت و میرزا عبدالله فراش	۳	۰	۴۶۵	۵۵۸۰		
اعتبار برای اضافات و ترفیحات فقره ۲ و ۴ مطابق تشبیه کبیرون ترفیحات مجلس از آغاز سال ۱۳۱۲	۲	۰	۲۱۰	۲۵۲۰	۹۱۲۶۰	
فقره (۴) مصارف						
دوشنبی و سوخت چراغ برق و ساعت و بادزن برقی				۱۶۰۰۰		
آبدار خای				۳۶۰۰۰		
تنظیف				۹۰۰۰		
ملزومات دفتری				۳۰۰۰۰		
طبع لوایح				۲۰۰۰۰		
طبع صورت مشروح مذاکرات مجلس				۳۰۰۰۰		
اعتبار کتابخانه برای خرید کتب و آبره جرائد				۴۲۰۰۰		
خارج ارسال مراسلات و غایره تلگراف و تلن				۸۰۰۰		
فوق العاده مستخدمین مجلس				۱۶۰۰۰		
ملبوس مستخدمین جزء				۲۷۰۰۰		
سوخت زمستانی				۲۰۰۰۰		
مخارج جشنها				۱۷۰۰۰		
اعتبار مخارج پیش بینی نشده				۱۹۰۸۰		
ساختن و تعمیرات اقبیه و خرید اثاثیه				۲۰۵۰۰۰		
حق بیمه				۱۲۰۰۰		
عیدی نوروز کارکنان مجلس				۵۸۸۶۸۰		
جمع کل بودجه سال ۱۳۱۲ مجلس				۸۱۶۰۰	۲۲۱۰۵۴۰	

شرح	تعداد قرات	از قرار قری در ماه ریال	میزان ماهانه هر طبقه ریال	میزان سالانه ریال	جمع کل ریال	ملاحظات
منقول					۶۲۱۰۵۴۰	
تفصیل ماده (۲) فقره (۱) مطایعه مجلس						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مسئول محاسبات مطایعه	۱	۷۴۰	۷۴۰	۸۸۸۰		
محاسب	۲	۴۲۰	۸۴۰	۱۰۰۸۰		
مسئول انبار و صندوق نفوذ	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
مقتض	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
مصحح	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
منشی و اندیکاتور نویس و مسئول ضبط	۱	۳۲۰	۳۲۰	۴۴۴۰		
تعمیرات	۱	۳۵۰	۳۵۰	۴۲۰۰		
قرائن	۶	بنفارت	۶۱۸۵	۱۴۲۲۰		
قسمت گراور سازی						
مسئول	۱	۷۹۰	۷۹۰	۹۴۸۰		
معاون	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
نقاش و رونوشتگر	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
عضو گراور سازی	۶	بنفارت	۱۳۲۰	۱۵۸۴۰		
قسمت الکتریک						
مسئول	۱	۷۶۰	۷۶۰	۹۱۲۰		
عضو	۳	بنفارت	۳۳۰	۳۹۶۰		
قسمت ماشینخانه						
مسئول	۱	۶۶۰	۶۶۰	۷۹۲۰		
معاون	۱	۲۵۰	۲۵۰	۳۰۰۰		
عضو	۲۱	بنفارت	۳۲۷۵	۳۹۳۰۰		
قسمت اشتروئیلی و کالوانوپلاستیک						
مسئول	۱	۲۶۰	۲۶۰	۳۱۲۰		
عضو	۴	بنفارت	۳۸۰	۴۵۶۰		
					۶۲۱۰۵۴۰	
					۲۰۰۲۸۰	

شرح	تعداد قرات	از قرار قری در ماه ریال	میزان ماهانه هر طبقه ریال	میزان سالانه ریال	جمع کل ریال	ملاحظات
منقول					۶۲۱۰۵۴۰	
قسمت حروفچینی						
مسئول	۱	۵۰۰	۵۰۰	۶۰۰۰		
عضو	۱۹	بنفارت	۳۰۷۰	۳۶۸۴۰		
قسمت فرمبندی						
مسئول	۱	۳۶۰	۳۶۰	۴۳۲۰		
عضو	۱۴	بنفارت	۲۳۶۰	۲۸۳۲۰		
قسمت صحافی						
مسئول	۱	۳۵۰	۳۵۰	۴۲۰۰		
عضو	۱۵	بنفارت	۲۱۴۰	۲۵۶۸۰		
صحافی اوراق بهادار						
مسئول	۱	۳۵۰	۳۵۰	۴۲۰۰		
عضو	۲۰	بنفارت	۲۱۰۰	۲۵۲۰۰		
قسمت الفت و چاپ سنگی						
مسئول	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
عضو	۷	بنفارت	۹۹۰	۱۱۸۸۰		
اعتبار اضافه کاری کلبه قسمتهای فنی مطایعه				۳۲۶۴۰		
اجرت کارگران کنترانی				۱۲۰۰۰		
اعتبار برای اضافهات و ترفیحات مطابق تشخیص						
کیسیون ترفیحات مجلس از آغاز سال ۱۳۱۲						
فقره ۲						
مرکب و روغن و ژلاژین و نفت و غیره				۱۰۰۰۰۰		
سوخت زمستانی				۸۰۰۰		
اعتبار فوق الاماده				۱۲۰۰۰		
عیدی نوروز کارکنان مطایعه				۱۸۹۸۰		
جمع کل ماده اول و دوم بودجه مجلس					۱۳۸۹۸۰	
					۵۴۹۸۶۰	
					۶۷۶۵۴۰۰	

این صورت ضمیمه قانون بودجه سال ۱۳۱۲ مجلس شورای ملی بوده و صحیح است
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر